

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelček: Ljubljana, Selem-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.

Poročnica Maribor: Grajski trg 7.

Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2

Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11 842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105 241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25,—
Za tuzemstvo Din 40,—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

PRVA MICESCOVA POT — V PRAGO

V Bukarešti napovedujejo v kratkem obisk rumuskega zunanjega ministra v Pragi in Beogradu

Bukarešta, 6. januarja. b. Veliko pozornost je danes v tukašnjih političnih in diplomatskih krogih zbudila vest, da odpotuje novi rumunski zunanji minister Micescu že v soboto dne 8. t. m. v Prago, kamor bo prispel v nedeljo dne 9. t. m. V Pragi se bo zadržal le 24 ur. kolikor bo nujno potrebno za podrobne razgovore s češkoslovaškimi državniki, nakar bo iz Prage odpotoval naravnost v Beograd, kjer se želi sesti z jugoslovanskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom dr. Stojadinovićem. Micescu se bo nato sicer vrnil spet v Bukarešto, vendar pa se v prestolnici ne bo dolgo zadržal, ker se bo že 17. t. m. kot sedanjí zastopnik Male antante v svetu Društva narodov udeležil 100. rednega zasedanja tega organa ženevske ustanove. Njegovi obiski v Pragi in Beogradu bodo torej v neposredni zvezi s tem zasedanjem, na katerem bo Micescu zastopal interese vseh treh držav Male antante.

Ker so se v inozemstvu pojavile govoriče, da utegne sedanjí rumunski notranje-politični režim neugodno vplivati na rumunsko zunanje politične odnose z nekaterimi prijateljskimi državami, je zunanji minister Micescu ponovno in odločno izjavil, da bo nova Gogova vlada v svojem praktičnem delu strogo ločila notranjo politiko od zunanje politike. V notranji politiki se ne čuti v nobenem pogledu vezana, na zunanjo pa želi zvesto izpolniti vse prevzete mednarodne obveznosti ter spoštovati vse sklenjene pogodbe in prijateljstva.

Odstranitev židovskih krčmarjev s podeželja

Bukarešta, 6. jan. AA. Na včerajšnji seji je ministrski svet razpravljal o prvih ukrepih na podlagi vladnega programa. Po seji je bil objavljen komuniké, ki pravi, da je vlada sklenila ustanoviti komisijo ki bo v okviru veljavnih zakonov izdala odredbe, na podlagi katerih bodo morali židovski krčmarji v določenem roku zapustiti rumunske podeželske kraje.

Vlada je proučila tudi revizijo dokumentov rumunskih državljanov, v kolikor so jih izdale na nedovoljen način tuje oblasti med svetovno vojno in v prvih povojnih letih. Komisija, v kateri bosta poleg drugih pravosodni minister in notranji minister, bo v najkrajšem času proučila problem praktične izvedbe sklepov vlade.

Vlada se je odločila izdati tudi potrebne odredbe za znižanje cen proizvodov, ki so kmečkim slojem najbolj potrebni. Končno je sklenila, da morajo rumunščino in rumunsko zgodovino učiti v vseh šolah, večinskih in manjšinskih, učitelji in profesorji, ki so čistejšega rumunskega porekla.

Angleško-francoska demarša pri Gogi

London, 6. jan. b. Angleški poslanik v Bukarešti sir Reginald Hoare je prejel od svoje vlade nalog, naj v prijateljskem duhu opozori rumunsko vlado na manjšinske pogodbe, katerih podpis z rumunske strani je bil eden izmed pogojev za priznanje razširjenja rumunskega ozemlja po svetovni vojni. Poslanik je v svoji demarši še posebej opozoril na interes, ki

ga je angleška vlada vselej pokazala v vprašanju manjšinske zaščite. Iz Pariza se domnava, da se je angleškemu koraku pridružil tudi francoski poslanik v Bukarešti, ki je od svoje vlade prejel enako naročilo.

Posebni dopisnik »Daily Herald« v Bukarešti sporoča svojemu listu, da je nemški poslanik podvzel te dni posredovalno akcijo med Gogovo vlado in Coudrenovo železno gardo, ker so postali v Berlinu skeptični glede možnosti obstoja sedanje vlade, proti kateri ni le dosedanja opozicija, temveč tudi fašistično usmerjene stranke, ki so po programu sorodne Gogovi stranki, imajo pa med narodom več pristašev kakor Goga sam, kakor so to dokazale prav zadnje volitve.

Rumunija bo priznala aneksijo Abesinije

Bukarešta, 6. jan. o. Zunanji minister Micescu je obvestil italijanskega poslanika, da bo Rumunija akreditirala svojega poslanika v Rimu pri italijanskem kralju in abesinskem cesarju ter s tem priznala italijanski imperij.

Italijanski prevod knjige kraljice Marije

Milan, 6. jan. AA. Podjetje Mondadori je izdalo knjigo rumunske kraljice Marije »Moj vojni dnevnik« v italijanskem prevodu. Ob tej priliki je prejel od rumunske kraljice pismo, v katerem izraža upanje, da bo italijanski narod, ra katerega je rumunski narod vezan po svojem poreklu, s simpatijami sprejel to knjigo, ki je delo srca in latinskega civilizatorskega duha.

Predmet razgovorov v Budimpešti

Dunaj, 6. jan. b. Kakor napovedujejo v tukašnjih informiranih političnih krogih, bodo med glavnimi točkami budimpeštanskih razprav držav rimskega trikotla zlasti naslednji problemi: vprašanje trdne opredelitve osnov rimskih protokolov ter iz njih sledenč medsebojnih obveznosti v tej skupnosti povezanih držav; vprašanje gospodarskega sodelovanja na osnovi preferenčnega sistema; vprašanje avstrijske neodvisnosti; vprašanje madžarske enakopravnosti ter vprašanje opredelitve položaja v medsebojnih odnosih treh držav po izstopu Italije iz DN. Izven dvoma je nadalje, da se bodo državniški dotaknili v svoji izmenjavi misli tudi vprašanja ureditve italijansko-jugoslovanskih odnosov ter posledice najnovejših sprememb v Rumuniji. V zvezi z vsemi temi vprašanji pa na pristojnem mestu izrečno naglašajo, da ob budimpeštanskih posvetovanj ni pričakovati nikakršnih senzacij.

Ogromna letalska baza ob Suez

London, 6. januarja. b. Poveljstvo britanskega vojaškega okrožja ob Sueskem kanalu je sklenilo zgraditi pri Genefi ob Sueskem kanalu največjo letalsko bazo bližnjega vzhoda. Del izdatkov bo krila egiptovska vlada, vse ostalo pa Velika Britanija. Novo letalsko oporišče bo ogromnega strateškega pomena za Egipt in Anglijo. Zgrajeno bo v neposredni bližini južnega izhoda iz kanala. S prostora, kjer bo to oporišče zgrajeno, bo mogoče uspešno nadzirati oboja izhoda iz kanala. Razen tega se domnava, da namerava Velika Britanija razširiti tudi sedanje civilno letališče v Port Saidu, ki bo tako preurejeno, da bo lahko v primeru potrebe služilo tudi v vojaške namene. Kakor trdijo v poučenih krogih, se je vlada Velike Britanije odločila za ta nova vojaška dela ob Sueskem kanalu predvsem zaradi tega, ker je bilo v zadnjem času v bližini sueskega pasu večkrat opaziti tuja letala neznan narodnosti, katerih let v bližini kanala se je zdel britanskim vojaškim oblastem zelo sumljiv.

Smrt belgijskega finančnika v zaporu

Bruselj, 6. jan. AA. V preiskovalnem zaporu je danes umrl znan finančnik Luis Barmat, ki je po nekaterih neuspešnih finančnih operacijah pobegnil na Nizozemsko, odkoder pa je bil pred kratkim izročen belgijskim oblastem. Barmat se je rodil 1. 1889. v Ukrajini, njegove narodnosti pa ni bilo nikoli mogoče točno dognati. V Belgiji je nekaj časa veljal za uglednega finančnika, pozneje pa so dognali, da je izvršil poneverbe in utaje. Njegova banka je propadla in ko so bile malverzacije do kraja odkrite, je pobegnil na Nizozemsko, kjer so ga prijeli in poslali belgijskim oblastem.

Topli val prihaja

Curih, 6. jan. o. S severozapada je začela prodirati nad Evropo toplejša struja, ki zelo naglo napreduje in je zajela že vso Anglijo, severno Francijo, zapadno Nemčijo in severozapadno Švico. Temperatura narašča povprečno za 10 stopenj. V Alpah nastaja z naglim porastom temperature nevarnost lavin. Sedaj vlada hud mraz samo še v južni Nemčiji, Poljski, Avstriji, Madžarski in na Balkanu. Najhuje je prizadeta Bolgarija, kjer je bilo danes zopet 20 smrtnih žrtv. Več vlakov že tri dni tiči v snegu in jih ne morejo izveči. Na obalah Črnega morja se vedno divjajo snežni viharji. Tudi na Poljskem je železniški promet popolnoma v zastoju.

Teruel razdejan

Republikanska artiljerija z uspehom odbija napade Francovih čet na mesto

London, 6. januarja. a. Po poročilih iz Valencije je Teruel že ves razdejan. Branitelji so se morali zateči v kanale. Borce se nadaljujejo Republikanci prodirajo v mesto od vseh strani. Magistrat, v katerem so se nacionalistični branitelji mesta najbolj utrdili, je bil do tal porušen.

Vladne čete so izkoristile visoki sneg in so njihovi topovi s tem večjim uspehom posegali v boj. Zaveze so važne postojanke na fronti pri La Muevi. V borbi je skušalo 50 nacionalističnih letal napasti jugozapadni del mesta, ki je v republikanski posesti, vendar pa niso imela uspeha, ker je bilo nebo zakrito z gostimi nizkimi oblaki. Nato so se vladne čete preko visoke snega približale sovražnim postojankam in zaveze skladišče nacionalističnih bomb. Nacionalistične čete so pri Concudu izvršile sicer protinapad, ki pa se je popolnoma ponesrečil.

General de Llano o položaju

Salamanca, 6. jan. AA. Vojno poročilo nacionalističnega poveljstva, ki je bilo izdano sredi ob 21., pravi med drugim: Na teruelski fronti prodiramo nadalje. Kljub ogorčenemu odporu nasprotnika smo izvajali nekaj pomembnih uspehov. Naša letala so sestrili pet republikanskih izvidniških letal in tri lovške Usoda nekega republikanskega bombnika še ni pojasnjena, verjetno pa je, da je bilo tudi to letalo sestrjeno.

General Queipo de Llano je po radiu označil položaj v Teruelu takole: Republikanci trdijo, da so oni gospodarji Teruela, drugi pravijo, da gospodarimo mi v mestu. Točna ni ne ena ne druga trditev, ker so v mestu čete obeh sovražnih taborov. Mi smo zavzeli nekaj mestnih okrajev, drugi pa so še v republikanski posesti. Naše čete, ki s periferije prodirajo proti središču mesta, so obkolile nekatere sovražne enice, ki se bržkone ne bodo mogle več prebiti.

skozi obroč. Ne sme se pozabiti, da so borbe za Teruel izredno težavne in naporne. Naše čete le s težavo prodirajo po tesnih in krivuljastih ulicah. V ostalem odločitev ni odvisna od poteka polničnih borb. Usoda Teruela in drugih mest se bo odločila na drugih bojiščih, kjer bodo operacije oživele, čim bo vreme dopustilo večje akcije. Tedaj bomo naglo obračunali z nasprotnikom.

Franco še ni zasedel Teruela

London, 6. jan. b. Sestom Delmer, posebni poročevalec »Daily Express« v Barceloni, je sporočil svojemu listu, da francosci še niso zasedli Teruela. Nacionalistične čete so še 6,5 km od mesta, ki je še vedno v celoti v republikanskih rokah.

Civilno prebivalstvo zapušča Madrid

Madrid, 6. januarja. b. Včeraj je bil izdan ukaz, da mora vse civilno prebivalstvo v 30 dneh zapustiti špansko glavno mesto. V tem času morajo oblasti v ostalih republikanskih španiji preskrbeti primerno streho in prehrano za okoli 400.000 ljudi, ki so navzile vsem dosedanjim budim bojem še vztrajali v Madridu. Sprito tega bodo morale oblasti revidirati izdajo aprovizacijskih kart, ki bodo odvzete vsem onim osebam, ki niso, bodisi direktno ali indirektno, zaposlene pri vojaških operacijah. Takim osebam bodo izdane samočasne aprovizacijske karte, ki bodo veljale le za čas, dokler ne zapuste Madrida v smislu novega ukaza.

Sestanek londonskega odbora

London, 6. jan. Ožji odbor za nevmešavanje v španske zadeve se bo sestal v torek popoldne.

Naglo oboroževanje Zedinjenih držav

Konferenca v washingtonski Beli hiši o pospešeni gradnji vojnih ladij

Washington, 6. jan. a. V Beli hiši je bila včeraj pomembna konferenca ameriških državnikov in višjih uradnikov, na kateri so razpravljali o podrobnem pomorskem programu, ki je bil določen za 1. 1938. Predsednik Roosevelt je obrazložil, da so poslednji dogodki potrdili domnevo, da je ameriški pomorski program nezadosten. Zato so sklenili, da se gradnja rušilcev in podmornic iz sredstev fondov sedanje proračuna po določenem programu pospeši, tako da bi se lahko čim prej pričel izvajati program za 1. 1939, ki ga bo treba že predložiti kongresu v odobritev.

Konferenca so se poleg Roosevelta udeležili general Lahy, šef operativnega oddelka admiralskega štaba Edison, državni podtajnik za mornarico in predsednika pomorskega in finančnega odbora kongresa.

Kakor poročajo listi namerava predsednik Roosevelt v kratkem poslati parlamentu posebno spomenico, v kateri bo predlagal, da bi se v smislu oboroževalnega programa s sredstvi določenimi v državnem proračunu, zgradilo 18 novih ladij.

Roosevelt je v razgovoru z novinarji opozoril na možnost, da bo novi državni proračun dosegel po vojni rekordno višino 991 milijonov dolarjev. Potrebe po tako velikem proračunu so tem večje zaradi razmer, ki so zavladale v mednarodni politiki. Zedinjene države bodo morale gledati na narodno obrambo najti še naknadne kredite.

Demokratski poslanec Hamilton, član kongresnega odbora za mornarico, je predložil včeraj zakonski načrt, ki določa ustanovitev stalnega atlantskega brodogradilniškega sveta, ki bo po številu ladij prav tako velik kakor pacifiški. Atlantsko brodogradilništvo naj bi sestavljalo osem velikih vojnih ladij, matična ladija za letala, 17 križark, 40 rušilcev, 35 podmornic, 15 pomožnih ladij in minonoscev ter 125 letal.

Izpremembe v ameriški diplomatski službi

Washington, 6. jan. AA. Predsednik Roosevelt namerava po trditvah dobro poučenih krogov v kratkem izvršiti velike spremembe v diplomatski službi. Poslanik Davis bo premeščen iz Moskve v Bruselj, Bruseljski poslanik Gibson bo upokojen, za njegovega naslednika je imenovan Joseph Canady, za poslanika v Berlinu pa Hughes Wilson. Potrjuje se tudi izjava, ki jo je včeraj dal ameriški poslanik v Parizu, Bullitt, da ne bo premeščen k državnemu tajnistvu za zunanje zadeve v Washingtonu.

Ojačenje Rooseveltovega položaja

Washington, 6. januarja. AA. Član vrhovnega sodišča Saterland, ki je bil skoraj 15 let član vrhovnega sodišča, je prošil za vpokojitev. Spadal je med najodločnejše nasp. »tnike« New deala. Pri vrhovnem sodišču je 12 krat glasoval proti Rooseveltovi politiki. Po odstopu Saterlanda si bo Roosevelt v vrhovnem sodišču lahko zagotovil večino, ki bo docela podpirala njegovo zakonodajno delo. V parlamentarnih krogih sodijo, da Roosevelt sedaj ne bo več potrebno, da bi se boril za formalno in personalno spremembo sestave vrhovnega sodišča, ker mu je dana možnost, da imenuje za novega člana vrhovnega sodišča moža, ki se bo bolj zavzemal za njegovo

gospodarsko politiko in s katerim bo v vrhovnem sodišču dobil večino petih članov proti štirim.

Japonci o Rooseveltovi poslanici

Tokio, 6. jan. AA. List »Hotie« pravi o novi poslanici predsednika Zedinjenih držav Franklina Roosevelta, da se japonski pomorski krogi nikakor niso vznemirili zaradi napovedanega ojačenja ameriške vojne mornarice, ker se gradijo v Ameriki nove vojne ladje po načrtu, ki je bil določen takoj po početku prajšnih mednarodnih pomorskih pogodb. Pri vsem tem zasledujejo z velikim zanimanjem razvoj ameriške oborožitve. Zlasti se zanimajo za gradnjo velikega hidroavionskega oporišča pri San Franciscu in slihnih oporišč na Aleutskih otokih. Ker se tudi Japonci vojna mornarica ojačuje v smislu svojega defenzivnega oboroževalnega načrta, se ameriških pomorskih gradbenih programov nikakor ni treba ustrašiti.

List »Korunine« pravi, da je tretja ameriški pomorski gradbeni program utemeljevali z notranje-političnimi razlogi. Roosevelt hoče z ojačenjem ameriške vojne mornarice prikriti neuspeh svoje gospodarske politike. Sedaj bi rad preskrbel ameriški industriji čim več zaposlitve, da bi na ta način vsaj nekoliko ublažil brezposelnost, ki se je v ameriških ladjedelnicah v zadnjem času spet zelo dvignila.

Schachtov naslednik še ne nastopi

Berlin, 6. januarja. b. Ko je odstopil dr. Schacht kot gospodarski minister, je Hitler na njegovo mesto imenoval dr. Funka, ki pa funkcije gospodarskega ministra ni takoj prevzel, ker je bilo v dekretu o njegovem imenovanju rečeno, da bo njegove posle začasnó — in sicer do 15. t. m. — vodil general Goring kot vodja nemške gospodarske štiriletke. Sedaj se domnava, da dr. Funk 15. t. m. še ne bo nastopil kot gospodarski minister, ker so Goringove funkcije v tem resoru podaljšane do 1. februarja.

General Milch obišče Varšavo

Berlin, 6. jan. b. V januarju in februarju bo več nemških visokih vojaških dostojanstvenikov obiskalo Varšavo. Tako je že sedaj gotovo, da bo obisk poljskega letalskega generala Rajskega v Berlinu vrnil v Varšavo nemški državni podtajnik v letalskem ministertvu general Milch, ki odpotuje na Poljsko najbrž še ta mesec.

Nemški minister za kmetijstvo odpotoval v Rim

Berlin, 6. jan. AA. Državni minister Darre je sredi odpotoval v Rim.

Viharji na Črnem morju

Carigrad, 6. jan. AA. Iz mnogih krajev prihajajo vesti o velikih nesrečah in poplavih v Turčiji. Promet na Črnem morju je malone docela onemogočen. V Trakiji in v krajih okrog Marmarskega morja divjajo silni snežni metriži. Reka Gediz je prestopila bregove in preplavila več tisoč hektarjev zemlje. Poplava je zahtevala tudi več človeških žltev.

Van Zeelandovi gospodarski načrti

Osnoval naj bi se gospodarski blok in uvedla delna carinska unija

Bruselj, 6. jan. AA. Bivši predsednik vlade Van Zeeland je ob 11. odpotoval v Anglijo.

London, 6. jan. g. »Ewening Standard« je objavil danes senzacionalno vest, da bo bivši belgijski ministrski predsednik Van Zeeland pri svojem obisku v Londonu predložil ministrskemu predsedniku Chamberlainu, s katerim se bo jutri sestal, v podrobnosti izdelan načrt o osnovanju gospodarskega bloka, v katerem bi bila Velika Britanija, Francija, Italija, Nemčija in Zedinjene države. Ta načrt določa odpravo vseh omejitev v mednarodnem finančnem in trgovinskem prometu. Države, ki bi vstopile v ta blok, naj bi se zavezale, da odpravijo svoj dosedanjí devizni režim, kakor tudi vse ovire za svobodno trgovino. Po nekaterih zatrdilih vztraja Velika Britanija na tem, da bi se to

pogodbo sprejela določba, po kateri bi bila izključena dobava kreditov Nemčiji in Italiji za oboroževalne namene. Razen tega vsebuje Van Zeelandov načrt predlog o osnovanju nekakšne evropske carinske zveze, ki bi temeljila delno na smericah Hullovega načrta, ki ga je predložil na svetovni gospodarski konferenci meseca januarja leta 1934. Banka za mednarodna plačila naj bi zopet prevzela klirinške posle in nadomestila devizne zaloge v raznih državah. Razen tega naj bi se osnoval skupen fond, v katerega bi prispevale posamezne države po razmerju svojih deviznih zalog, torej Nemčija in Italija skoraj nič, druge države pa znatne zneske. Vest o tem senzacionalnem načrtu so sprejeli v londonski javnosti precej rezervirano ter ga smatrajo bolj kot italijanski politizmus balon.

S kitajskih bojišč

Japonci prodirajo iz šantunga proti jugu, da bi preprečili zbiranje kitajskih čet

Hankov, 6. jan. AA. Japonska vojska prodira sedaj vzdolž železniške proge Tiencin-Pukov z vso naglico proti jugu, da bi preprečila zbiranje kitajskih oddelkov pri Sučovu.

Kitajska letala so napadla japonsko letališče v Ačovu. Ob tej priliki je bilo uničenih 6 japonskih letal. Naknadno so se razširile vesti, da so Kitajci že v ponedeljek izvršili prvi napad na Ačov, kjer so v bližini potopili dve japonski topničarki. Zaradi vedno resnejšega položaja je hongkonški guverner odredil obsešno stanje v angleških kolonijah.

Na šantunški fronti so japonske čete zavzele vzhodni del šantunske železnice in prodirajo sedaj že proti jugu.

Letalski boji

Saaghal, 6. jan. o. Iz Hankova poročajo, da so Japonci izvršili nov letalski napad na začasno prestolnico Kitajske. Popoldne ob 3. se je pojavilo nad mestom 24 japonskih bombnikov. Leteli so tako visoko, da jih protiletalski topovi niso mogli doseči. V središču mesta so vrgli okrog 50 bomb, nato pa so hudo bombardirali letališče in okolico kolodvora, kjer so povzročili pre-

cejšnjo škodo. Na povratku so bombardirali tudi železniško progo Kanton-Hankov. Kitajska letala so bombardirala dve japonski topničarki na Jiangjeu v bližini Vuhuja. Obe topničarki sta se potopili. Kitajskim letalcem se je tudi posrečilo uničiti 6 japonskih bombnikov. Čeprav Japonci trdijo, da so gospodarji Hangova, se vendar domnava, da se bijejo v neposredni okolici hudi boji ter da so Kitajci zavzeli že vsa predmestja. Položaj na bojišču v šantungu se je za Kitajce poslabšal. Japonci so že pred Cousjevu, v južnem odseku šantunskega bojišča, prodirajo japonske čete proti severu ter so zavzele Mingkuan.

Japonska ne bo odnehala

Tokio, 6. jan. AA. Po današnji konferenci predsednika vlade kneza Konoja z zunanjim ministrom Hiroto in vojnim ministrom generalom Sugiamo in mornariškim ministrom admiralom Jonajem je bil izdan komuniké, ki pravi, da si japonska vlada želi miru, da pa bo ostala, dokler Kitajska ne prizna svojih napak, nepopustljiva in da se toliko časa tudi ne bodo prekinile vojaške operacije na Kitajskem.

Vprašanje priznanja italijanskega imperija

Rim, 6. jan. b. Obisk angleškega odpravnika poslov lorda Partha pri italijanskem zunanjem ministru grofu Ciannu, ki je sprožil, kakor zatrjujejo na pristojnem mestu, zelo prirčne razgovore, je še vedno predmet velikega zanimanja v vseh tukašnjih političnih in diplomatskih krogih. Splošno razgornost je danes zbudil zelo pomirljiv ton pisanja napol uradne »Informazioe Diplomatiche«, ki piše o vprašanju italijanskega imperija in poudarja v tej zvezi med drugim: Korak holandske vlade za priznanje italijanske suverenosti nad Abesinijo ter izjave holandskega zunanjega ministra Polijana

v tem vprašanju smatrajo v odgovornih italijanskih krogih za dokaz, da bi bilo mogoče to vprašanje mirno urediti. Italijanska vlada si s to holandsko pobudo v nikakr zvezi, ker neče od nobene države ničesar zahtevati v pogledu priznanja abesinske aneksije. V ostalem je številu držav, ki so priznale italijanski imperij, zelo veliko in bo najbrž v kratkem še naraslo. Lahko se reče, da je problem priznanja v bistvu že rešen. Ako so kljub temu še nekateri države, ki abesinske aneksije še nečeto priznati, to gotovo Italiji ne more več škoditi.

Grčija v znamenju poročnih svečanosti

Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle je včeraj v družbi vojvode Kentskega odpotoval v Atene

Beograd, 6. jan. a. Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle in knežinja Olga sta odpotovala ob 15. v Atenu k poroki grškega prestolonaslednika. Z njima sta odpotovala tudi vojvoda in vojvodinja Kentska, ki sta opoldne prišla iz Londona. Na ločedarski postaji so se od kazeza namestnika Pavla knežinje Olge, vojvode in vojvodinje Kentske poslovili predsednik vlade dr. Stojadinović, vsi člani vlade, poveljnik kraljeve garde, člani civilnega in vojaškega doma Nj. Vel. kralja, angleški poslanik sir Ronald Campbell, osebe angleškega poslanstva, grški poslanik Bibica Roseti ter posebni grškega poslanika.

Zaradi slabega vremena, ki je zavladalo v srednji Evropi, je vlak, s katerim se je vozila prestolonaslednikova zaročenka, prišel na grško omejno postajo Idomeni s štirinamuram, v Atene pa okoli 17. Med potjo je prebivalstvo nevesti in prestolonasledniku prirejalo povod navdušene ovacije. Nevesta je prešla nečisto šopkov cvetja. Vse železniške postaje so bile okrašene in razsvetljene.

Bukarešta, 6. jan. AA. Zaradi hudega viharja na Crnem morju je bil rušilec »Regina

Mariae, s katerim je rumunski prestolonaslednik vojvoda Mihail odpotoval v Atene, prisiljen vrniti se v Constanco. Prestolonaslednik je nato odpotoval v Atene z vlakom.

Navdušen sprejem v Atenah

Atene, 6. jan. AA. Princeza Friderika Brunšviška in Hanoverska je s prestolonaslednikom Pavlom in spremstvom prišla v Atene ob 17. (po grškem času). Na železniški postaji so jo pozdravili kralj Jurij, kraljeva rodbina, predsednik vlade Metaxas z vsemi člani vlade, atenski župan, kakor tudi drugi visoki gostje, ki so se že zbrali v Atenah. Njen prihod so naznanili topovski strelci. Ogromna množica jo je navdušeno pozdravljala. Od postaje pa do dvora vihralo na vseh poslopijih zastave. Zvečer je bilo mesto sijajno razsvetljeno. Od vseh strani prihajajo darovi za mladi par. Posebno veliko zanimanje je izrazil predsednik vlade Metaxas, ki je v imenu državnih uradnikov in grške oborožene sile daroval ogrlico iz briljantov in 14 velikih smaragrov.

Izročitev badnjaka na dvoru

Beograd, 6. januarja. AA. Po starem narodnem običaju, enem najlepših, ki ga je tudi danes svečano prejel badnjak v kraljevi dvor na Dedinju. Badnjak so okrasili na Košutnjaku ob 11. Kralju po 13. pa se je sestavljal sprevod, ki je krenil s Košutnjaka na dvor. Sprevod z badnjakom je med pesmijo in godbo odšel preko Dedinja. Med potjo so se nenehoma čuli zmolkli Nj. Vel. kralju in kraljevskemu domu.

Ob 14. so pred dvorom sprejeli badnjak Nj. Vel. kralj Peter, Nj. Vel. kraljica Marija, kraljevič Tomislav in Andrej, Nj. Vis. knez-naměstnik Pavle in knežinja Olga, kneževica Aleksandra in Nikola ter knežinja Elizabeta. Sprejem badnjaka sta prisostvovala tudi visoka gosta Nj. Vis. kneza Pavla, vojvoda in vojvodinja Kentska. Ko so prevzemali badnjak, ki je bil ves okrašen s cvetjem in jugoslovenskimi travkami, je mladi kralj vojvode kraljeve garde poslal z žitom, koruzo in bobnom.

„Hrvatski gospodarski svet“

Zagreb, 6. jan. o. V prostorih Seljačke sloge je bil sinoči važen sestanek, ki ga je vodil namestnik dr. Mačka inž. Košutić. Na sestanku so sodelovali poleg političnega vodstva HSS predstavniki hrvatskega gospodarstva in hrvatskih zasebnih nameštencev, da bi se dogovorili glede bodočega sodelovanja. Pobudo za sestanek je dal dr. Maček, ki je izrazil željo, naj bi se osnoval poseben hrvatski gospodarski svet, ki naj bi predstavljal nekako vrhovno vodstvo hrvatskega gospodarstva. Pri tem pa posebej poudarjajo, da ne gre za orijentacijo po fašističnem vzoru, marveč predvsem za to, da se spravi v sklad interesi posameznih panog hrvatskega narodnega gospodarstva. Sestanku je prisostvovalo več poslancev HSS, zastopniki Gospodar-

ske sloge, zastopniki Zveze hrvatskih zasebnih nameštencev, Predsednik Trgovinske in industrijske zbornice dr. Krasnik, predsednik industrijskega sveta Milan Pripić, predsednik trgovinskega odseka Ivan Penić in predstavniki drugih gospodarskih organizacij.

Na sestanku so razpravljali med drugim o predlogih Zveze hrvatskih privatnih nameštencev glede ureditve službenih odnosov med nameštenci in delodajalci ter o raznih drugih socialnih in gospodarskih vprašanjih. Pri tem je bila sloglasno naglašena potreba, da se morajo odnosi med nameštenci in delodajalci rešiti tako, da se prepreči vsi spori in da bo narodno gospodarstvo simboliziralo splošni interes hrvatskega naroda.

Nenadna smrt novega sarajevskega bana

Sarajevo, 6. jan. o. Sinoči ob 21.15 je nenadoma preminul novi ban drinske banovine dr. Dušan Davidović, ki je bil imenovan za bana šele tik pred katoliškim božičem. Na povratku iz Beograda, kjer se je mudil po službenih poslih, mu je včeraj dopoldne na postaji Rogatica postalo slabo, da je izgubil zavest. Nezvestnega so pripeljali v Sarajevo kjer so ga takoj spravili v bolnico. Zdravniki pa so si zaman trudili, da bi mu rešili življenje. Zvečer je umrl.

Davi objavljeno uradno poročilo navaja, da je ban dr. Davidović umrl na diabetič-

ni komi. Smrt je nastopila zaradi slabosti srca in izčrpanosti organizma. Predsednik vlade dr. Stojadinović je izrazil vdovi pokojnega bana brzojavno svoje sožalje. V imenu vlade je odpotoval v Sarajevo prometni minister dr. Spaho, da bo zastopal vlado na pogrebu, ki bo v soboto.

Na vseh državnih in občinskih, pa tudi na mnogih privatnih hišah so izobešene zastave. Pokojni dr. Davidović je bil pred imenovanjem za bana direktor sarajevske mestne hranilnice ter je igral vidno vlogo v gospodarskem življenju Bosne in Hercegovine, zlasti pa Sarajeva.

Povečanje ruske vojne mornarice

Moskva 6. januarja. b. Ustanovitev novega ljudskega komisariata za mornarico, ki je že sklenjena stvar, dokazuje, da posveča Rusija največjo pozornost zgraditvi močne mornarice. V ruski zgodovini je prvi pokazal interes za mornarico car Peter Veliki, ki je tudi med sovjeti postal čez noč spet priljubljen, dočim se njegovi nasledniki za brodogradnjo niso posebno zanimali.

Podrobni podatki o sili ruske mornarice, žal, še vedno niso na razpolago, toda tu akreditirani tuji pomorski eksperti so mnega, da ima Rusija že danes največ podmornic na svetu. V zadnjem času se s posebno vneto obnovljati tudi lahko površinske brodogradnje. Zadnje tedne so mnogi inozemski listi pisali tudi o nakupu večjega števila linijskih ladij v Zedinjenih državah Severne Amerike.

Novi komisar sovjetske mornarice Smirnov je star komaj 40 let, ima pa za seboj

izredno vojaško kariero. Leta 1926 je bil imenovan za člana revolucionarnega vojaškega sveta in šefa političnega vodstva baltskega brodogradnje. Leta 1935 je bil najprej imenovan za šefa političnega vodstva vojaškega okrožja v Leningradu, nato pa v Kijevu, dokler ni lanko leto prevzel političnega vodstva vse sovjetske armade. Smirnov je bil pri zadnjih volitvah izvoljen tudi za poslanca v Vrhovni svet sovetov.

Vzponedno z akcijo za zgraditve močne mornarice, ki je v rokah pomorskih strokovnjakov, je nanovo ustanovljeni ljudski komisariat začel najširšo propagando tudi med državljani, zlasti med mladino, ki ustanavlja po zgledu družtev za povzdigo sovjetskega letalstva podobne pionirske organizacije, katerih glavni namen je zbiranje sredstev za povečanje sovjetskih pomorskih sil in propagando za pomorske potrebe države.

Preosnova nemške vlade

Berlin, 1. jan. o. Dobro informirani politični krogi zatrjujejo, da bo v Nemčiji v najkrajšem času izvršena rekonstrukcija vlade. Kakor znano, bo novi gospodarski minister v kratkem prevzel svoje posle. Obenem se bo ustanovilo tudi posebno ministrstvo za tisk, ki ga bo bržkone vodil šef tiskovnega urada dr. Dietrich. Ministrstvo za delo naj bi se uknilo. Sedanjemu ministru za delo Seeltdtju se bo v tem primeru poverila druga važna funkcija.

Hull — kandidat za Nobelovo mirovno nagrado

Santiago de Chile, 6. jan. AA. Senat je sprejel predlog bivaške čilškega zunanjega ministra Cruchaga, da se predlaga državni tajnik Zedinjenih držav za zunanje zadeve Cordell Hull kot kandidat za Nobelovo mirovno nagrado.

Bodite usmiljeni z živaljo!

Beležke

Krokodilove solze „Domoljuba“

»Domoljub« ni nič kaj zadovoljen z bilanco preteklega leta. Z resignacijo ugotavlja, da nimamo Slovenci za letošnje Novo leto vzroka, da bi se hvalili. Marsikaj bridkega nas je v starem letu zadelo in marsikatera iskrena želja je ostala neizpolnjena. Država je zato tu, da skrbi po svojih najboljših močeh za blagor svojih državljanov. Vsi čutimo, da bi se našemu malemu človeku v naši državi lahko bolje godilo, kakor pa se mu.

In kdo je kriv? »Domoljub« ne ostaja dolžan odgovora. »Dokler bomo po zaslugi centralizma plačevali tako ogromne vsote slovenskega denarja doli na jug, nazaj pa dobivali berabeške drobtine, toliko časa ne smemo pričakovati trajnega in znanega izboljšanja naših slovenskih prilik. Zato je ne le naša želja, ampak naša upravičena zahteva, da se država decentralizira, to se pravi po domače, da se omogoči vsaki pokrajini, zlasti pa zapostavljeni Sloveniji, da sama gospodari z denarjem, ki so ga znele skupaj žuljave slovenske roke. Zahteva po samoupravi Slovenije mora doneti v Belgrad neprestano!«

Slovenci in afriški misijoni

V trikotljevskem »Slovenec« razpravlja misijonar Bratina o afriških misijonih, za katere so včeraj po vseh cerkvah pobirali darove. V svojem članku piše med drugim:

»Znano je, da je največja ovira misijonskega dela med pogani in protestanti v črni Afriki pomanjkanje misijonarjev. Da se ta ovira vsaj nekoliko odpravi, je ustanovila družba misijonarjev presv. Srca Jezusovega tudi v Ljubljani Knobleharjev zavod, kjer naj bi se vzgajali mladi misijonarji za poganске misijone v Afriki. Ko sem pred šestimi meseci jemal slovo od svojih črnih vernikov v Južni Afriki, kjer sem deloval štiri leta, sem jim obljubil, da bom čez nekaj let poslal k njim novih mladih misijonarjev, ki bodo spreobračali njihove poganске rojake. Seveda, računal sem z misijonsko zavednostjo Slovencev. Sel sem domov z upanjem, da se bo mnogo slovenskih fantov odzvalo misijonskemu poklicu. Zaupal sem pa tudi velikodušnosti Slovencev, da bodo novo misijonsko podpirali moralno in gnetno. Za enkrat se to misijonsko v Dravljah pri Ljubljani še vedno bori za svoj obstanek, namreč gnetno. Ali se bo tudi v bodočnosti? Odgovor na to vprašanje prepustim vam, predragi rojaki in misijonski prijatelji.«

Volitve v treh hercegovskih občinah

V nedeljo so bile občinske volitve v treh občinah nevesinjskega srezu v Hercegovini. V kmečki občini Nevesinje, ki ima 4200 volilcev, je zmazala lista združenih opozicijskih strank z naslovom Mirkom Zeražem, ki je dobila 1892 glasov, dočim je dobila lista JRZ 285 glasov. V občini Kruševlje je zmazala neodvisna opozicijska lista z naslovom Smallom Jngom, ki je dobila 485 glasov, lista JRZ pa 443 glasov. V mestu Nevesinje, zmazala lista JRZ s 355 glasovi proti nadstrankarski listi, ki je dobila 137 glasov. Pri volitvah v vseh treh občinah je sodelovala tudi JNS, ki je postavila povod svoje kandidate skupaj z ostalimi opozicijskimi skupinami.

Splitski četniki razpuščeni

Po poročilih listov je banska uprava v Splitu razpustila Četniško udruženje v Splitu. Policija je zaplenila premoženje udruženja in zapečatila lokale. Kot vzrok razpusta navaja banska uprava, da je Četniško udruženje prekorajilo svoj delokrog.

Delavska kriza v Zedinjenih državah

Te dni je bila objavljena statistika ameriške vlade o položaju delavstva v Zedinjenih državah. Po tej statistiki je bilo v Zedinjenih državah od 1. januarja 1937 do 1. decembra 1937 4394 delavskih stavk, še enkrat več kakor l. 1936. Stavkalo je okoli dva milijona delavcev in delavk, leta 1936 pa vsega le 784.000. Največje število stavk je bilo preteklo leto v marcu in sicer 605.

Po teh številkah soditi morajo vladati tudi v Zedinjenih državah kaj težke gospodarske in socialne prilike. Saj živi danes v Zedinjenih državah nad 10 milijonov delavcev pod eksistentnim minimumom, večji del med njimi je sploh nezaposlen.

Borba med sarajevskimi mačkovci

Poročali smo včeraj o sporu, ki je izbruhnil pred nekaj meseci v sarajevskem hrvatskem pogrebem društvu sv. Antona, katerega člani so sami navdušeni pristralci dr. Mačka. Pogrebno društvo šteje več tisoč članov. Med njimi se je pojavila močna opozicija proti vodstvu društva, kateremu očitajo, da slabo gospodari z društvem premoženjem. Vršila se je cela vrsta neuspelih občnih zborov. Posredoval je celo sam sarajevski nadškof dr. Šarić, ki pa tudi ni mogel spraviti sprte stranke. Končno je v prepri posega policija in postavila društvu komisarja z nalogo, da uredi razmere in izvede redni občni zbor.

Pred dnevi se je sedaj oglašilo še vodstvo sarajevske politične organizacije HSS in na lepem izključilo voditelje okoli 500 mož močne opozicije. To je razumljivo izločilo ogorčenje med sarajevskimi mačkovci, ki so pričeli zbirati podpise za protestno spomeniko, ki naj bi se izročila voditelju bosanskih mačkovev dr. Šuteju in dr. Mačku samemu.

Opozicijski listi društva sv. Antona pa še niso niti dobro sestavili svoje protestne resolucije, ko so zvedeli za to nov sklep vodstva organizacije HSS v Sarajevu. To je namreč sklenilo izključiti iz stranke vse opozicionalce, ki ne bi volili na prihodnjem občnem zboru pogrebnega društva sv. Antona od kraljevine vodstva postavljene kandidatne liste. Opozicijski člani groze sedaj, da bodo izročili vso zadevo sodišču, pri čemer bodo baje prišle na dan zelo neprijetne stvari.

Vremenska napoved

Zagrebaška: Brez bistvenih sprememb, na severu države bo mraz nekoliko popustil. Dunajski: Mrzli val v srednji Evropi bo trajal dalje.

Gospodarstvo

Naše gospodarstvo v novembru

Iz statističnega poročila Narodne banke za mesec november posnemamo naslednje zanimive podatke o razvoju našega gospodarstva v tem mesecu.

BORZE

Na jugoslovenskih borzah je bil promet z efekti v novembru nadalje slab in je znašal le 17 milijonov Din nasproti 27 milijonov v istem mesecu prejšnjega leta. Nadalje pa se je povečal promet z devizami, ki se je v novembru povzpela na 341 milijonov Din nasproti 262, 176 in 150 milijonov v istem mesecu zadnjih treh let.

INDEKS CEN

Medtem ko je od avgusta do septembra naš splošni indeks cen v trgovini na debelo poskočil od 75,3 na 78,1, in od septembra do oktobra na 80,0, je v novembru nekoliko popustil na 79,5 točke (1926 enako 100). V primeri z novembrom prejšnjega leta je bil lani v novembru indeks za 9,7 točke ali za skoro 14% višji, v primeri z novembrom 1934 pa za 16,8 točke ali za 27%. Od posameznih delnih indeksov kaže v novembru indeks cen rastlinskih proizvodov zmanjšanje za 0,7 na 84,6, indeks živinskih proizvodov nebitveno povečanje za 0,1 na 67,1, indeks cen mineralnih proizvodov zmanjšanje za 1,8 na 87,2 in indeks cen industrijskih proizvodov zmanjšanje za 0,3 na 81,7.

Nasprotno pa kažejo indeksi cen v trgovini na drobno nadaljnje naraščanje. Indeks cen na drobno se je v Beogradu dvignil za 0,7 na 89,8 točke (1930 enako 100) nasproti 80,5 v novembru prejšnjega leta, indeks cen na drobno v Ljubljani pa se je

dvignil za 0,6 na 86,6 nasproti 82,9 v novembru prejšnjega leta.

GIBANJE HRANILNIH VLOG

Hranilne vloge pri vseh bankah in hranilnicah so se od 1. oktobra do 1. novembra povečale za 52 na 11.807 milijonov Din. Samo pri državnih denarnih zavodih (Državni hipotekarni banki in Poštni hranilnici) pa so se vloge dvignile od 3215 na 3286, torej za večji znesek nego znaša dvig celotnih hranilnih vlog. Kako so se zadnja leta gibale vloge pri državnih denarnih zavodih in vseh ostalih zavodih nam kaže naslednja primerjava (v milijonih Din):

državni zavodi vsi ostali skupaj

1. nov. 1935 2185 7912 10.097

1. nov. 1936 2543 8101 10.644

1. nov. 1937 3286 8521 11.807

razlika +1101 + 609 + 1.710

V zadnjih dveh letih so se hranilne vloge pri državnih denarnih zavodih povečale za 50%, t. j. za več nego 1 milijardo, pri vseh ostalih denarnih zavodih pa le za slabih 8%.

Pri 20 največjih bankah v Jugoslaviji so znašale ob koncu novembra hranilne vloge 3248 milijonov, t. j. za 3 milijonov več nego v prejšnjem mesecu; od lanskega novembra pa so vloge narasle za 220 milijonov. Pri teh 20 največjih bankah je za malenkost oživilo tudi kreditiranje in so vsa posojila znašala ob koncu novembra 4150 milijonov nasproti 4138, 4279 in 4786 milijonov ob koncu novembra zadnjih treh let. Pri tem pa beležijo ti zavodi znatno likvidnost, kajti gotovinska sredstva so znašala ob koncu novembra 350 milijonov nasproti 293 milijonov v prejšnjem letu.

Gospodarske vesti

Redukcija hmeljskih nasadov. Poročali smo že, da je srednjeevropski hmeljski urad na svojem nedavnem nitimberškem zasedanju sklenil pozvati najvažnejše države, ki imajo izvozne presežke, da zmanjšajo obseg hmeljskih nasadov. Predvsem prihajajo tu v poštev Češkoslovaška, Jugoslavija in Poljska, medtem ko sta Nemčija in Francija dali zagotovilo, da se obseg hmeljskih nasadov v teh državah ne bo povečal. Inicijativa, ki je izšla od srednjeevropskega hmeljskega urada, so prevzelo organizacije češkoslovaških hmeljarjev. Trenotno se vršijo v Češkoslovaški pogajanja glede podlage za sporazum z ostalimi državami. Češkoslovaške hmeljske organizacije so stopile že v stik z jugoslovenskimi in poljskimi organizacijami in so obenem naprošile češkoslovaško vlado, da bi podprla ta prizadevanja. Pričakovati je, da bo proti koncu novembra sklicana v Pragi konferenca zastopnikov češkoslovaških, jugoslovenskih in poljskih producentov z nalogo, da sestavi načrt za redukcijo nasadov v vseh treh državah. Ker naj bi se redukcija izvedla že v teku letošnjega leta, je bilo sklenjeno, da se pogajanja pospešijo. Šele potem ko bo prišlo do sporazuma med omenjenimi tremi državami, bo srednjeevropski hmeljski urad sestavil navodila za ureditev v ostalih državah, ki pripadajo srednjeevropskemu hmeljskemu uradu.

Naši novi kontingenti za izvoz lesa v Francijo in Alžir. Po novem trgovinskem sporazumu s Francijo bomo imeli v tekočem letu za izvoz v Francijo kontingent v višini 30.000 ton (kakor doslej), medtem ko se kontingent za izvoz v Alžir zmanjša od dosedanjih 45.000 na 30.000 ton. Uvozna taksa v višini 64 frankov za metriski stot je bila že lani pri izvozu v Francijo znižana na 8 frankov, z novim sporazumom pa se tudi uvozna taksa za naš les v Alžiru zniža od 64 na 8 frankov.

Kupčija s 3% obveznicami za likvidacijo kmečkih dolgov. Iz Zagreba poročajo, da se je v zadnjem času precej razvila trgovina z novimi 3% obveznicami za likvidacijo kmečkih dolgov, ki pa ne notirajo na borzi. Ko se bile te obveznice izdane, so se trgovale po 40 — 45 Din na 100 Din nominala. Glede na okolnost, da je mogoče s temi obveznicami po nominalni vrednosti plačati tudi obroke v primerih, kjer je bil davčni dolg iz dobe do leta 1932 pred leti sporazuma razdeljen na 14 letnih obrokov, se je povpraševanje po teh obveznicah v zadnjem času precej povečalo. Baje je tedaj dosegel že 60 do 70 Din za 100 Din nominala, vendar ni verjetno, da bi se na tej višini obdržal, ker bo potreba za plačilo davčnih zaostankov kmalu krita.

Produktijski kontingenti za špirit. Finančni minister je v sporazumu z ministrstvom svetom določil vsem kmetijskim in industrijskim tvornicam špirit produktijski kontingent v višini 170.000 hl čistega alkohola. Od tega skupnega kontingenta se razdeli 150.000 hl na kmetijske in industrijske tvornice špirita na ta način, da se njihov do-

sedanji kontingent poveča za 50%. Od kmetijskih tvornic špirita ki jih je 43, dobi vsaka kontingent po 900 hl čistega alkohola; le 6 tvornic dobi večji kontingent od največ 2700 hl. Od industrijskih tvornic špirita ima največji kontingent tvornica špirita Vladimira Arka v Zagrebu, namreč 21.662 hl; tvornica Teslić v Sisku je dobila kontingent 19.585, tvornica M. Fischla sinovi v Kreki 19.214 hl, tvornica sladkorja »Crvencak« v Crvenki 15.825 hl, tvornica Makso Mayer v Savskem Marofu 10.388 hl, Pivovarna Union v Ljubljani 9996 hl, tvornica J. F. Vrečka (v konkurzu) v Beogradu 6232 hl in tvornica Julija Frischa v Vrhu 3000 hl.

Začasna tarifa za plačevanje avtorskih honorarjev podaljšana do konca januarja. Prosvetni minister je izdal odlok, ki je objavljen v »Službenih novinah« od 4. t. m., s katerim se na skupno prošnjo Udruženja jugoslovenskih glasbenih avtorjev in Državne zveze gostinskih združenj ter na osnovi § 13. uredb o avtorskopravem posredništvu podaljša do 31. januarja t. l. veljavnost začasne tarife za pobiranje avtorskega honorarja, ki je bila objavljena v »Službenih novinah« 14. junija 1937.

Plačilni promet z Grčijo. Dne 30. decembra je znašal saldo grško-jugoslovenskih bonov v obkoto 77,3 milijona drahem, saldo naših blokiranih terjatev pri Grški banki pa 22,3 milijona Din.

Generalna lista izžrebranih obveznic vojne škode. Te dni je izšla v samozaložbi g. Avgusta Pertota, uradnika Ljubljanske kreditne banke, generalna lista izžrebranih 2½% obveznic vojne škode do včetega 28. zrebzanja v decembru 1937. Knjižica vsebuje vse izžrebrane obveznice in tudi obveznice, ki so bile izžrebrane v decembru lanskega leta. Urejena je tako, da je prihranjeno nepotrebno in zamudno iskanje po uradnih žrebnih listih, ki jih je že 14. Skupnih list finančnega ministrstva ne izdaja, prav tako ne izdaja liste restantov, iz katere se da razvideti, katere že izžrebrane obveznice še niso bile predložene v izplačilo. Knjižica je sestavljena na podlagi uradnih žrebnih list in je bila pregledana ter overovljena od ljubljanske borze. Stane 20 Din in se naroča pri založniku v Ljubljani, Gledališka ulica 13.

Dražba gozdovine. Vseh vrst gozdarstva sprejema lovski prodajna organizacija »Divja koza«, Ljubljana — Veleš, na zalogo za prvo letošnja dražbo, ki bo 24. januarja. Lovci, ki imate blago že pripravljeno, ga takoj odpeljite. Inozemski kupci hočejo biti informirani o naših zalozah in o kakovosti blaga. Zato je takojšen odziv nujno potreben. Čim več bo inozemskih kupcev, tem boljše cene bomo dosegli za naše krzno.

Blagovna tržišča

BOMBAZ

+ Liverpool, 5. januarja. Tendence stabilne. Zaključni tečaj: za jan. 4,79 (prejšnji dan 4,72), za maj 4,68 (4,79), za sept. 4,93 (4,86).

+ Newyork, 5. januarja. Tendence stabilne. Zaključni tečaj: za jan. 8,33 (8,29), za maj 8,46 (8,45).

Tekma za zimski pokal

Gradjanski : Concordia 2 : 0 (1 : 0)

Zagreb, 6. jan. o. Danes se je odigrala tekma za zimski pokal med Gradjanskim in Concordijo. Zmagal je Gradjanski z 2:0 (1:0). Kljub hudemu mrazu je tekma prisostvovala 1.200 ljudi.

Gradjanski je danes igral mnogo bolj koristno kakor preteklo nedeljo, čeprav je manjkal v njegovem moštvu vodja napada Lešnik, ki pa ga je odlično nadomestil Antoković. Prednost Gradjanskega je bila v tem, da je Kokotović iz krilaste vrste prešel v napad, kjer se je izkazal s svojim močnim strelom kot zelo nevaren. Igra Concordije je bila slaba, morda zaradi tega, ker je v moštvu manjkala stebra med krilci Jazbec. Prvi polčas je potekel v odlični premoči Gradjanskega, čeprav je tudi Concordia večkrat resno ogrožala njegovo svetišče. V prvem polčasu se je v glavnem izkazal napad Gradjanskega, dva strela Pleša in Kokotovića pa sta celo končala na prečki. Prvi gol je zabil šele v 40. min. Antoković.

V drugem polčasu je bila igra malo boljša, ker se je Concordia znatno popravila in je držala igro odprto. Toda njen napad ni bil nikoli nevaren pred vrat. V

30. min. je po tept kombinaciji Pleše — Kokotović zabil Zupanić drugi gol za Gradjanski.

Tekmo je sodil objektivno sodnik Bažant.

Gradjanski se je tako kvalificiral za drugo kolo tekem, v katerem bo igral proti SK Ljubljani.

★

V nekaj vrstah. Kakor pišejo »Novosti« bo glavna skupščina jugoslovenskega lakhoatleškega saveza, ki jo bo sklicala nova lega na prava, žele v prvi polovici februarja. — V Kongoberga na Norveškem so se pred kratkim cestali na skakalni tečmi vsi znani severnjaški skakalci, med katerimi sta olimpijska prvaka Norvežan Birger Rued in Šved Sven Erikson doživela neprijeten poraz. Presenečenje jima je preskrbel mladi Norvežan Hilmar Myrha, ki je dosegel najdaljša skoka 53 in 55 m ter s 151,2 točke postal Ruda s 149,4 in Erikson s 149 točkama na drugem odn. tretjem mestu. Med juniorji je zmagal še eden izmed elavnih bratov Ruedov, in sicer Asbjörn Rued s 148,8 točke, kar kaže, da po formi in daljavi ne zaostaja mnogo, za svojima starejšima bratoma. — Najboljši češkoslovaški smučski skakalec so imeli nedavno zaključno tekmovanje po skakalnem tečaju, v katerem je zmagal Lukeš z 211,6 točke pred Ciescem z 202 in Kadavijem s 191 točkami. Najdaljši skok je dosegel Budarek z znakom 63,5 m. Vsa ta imena so nam znana z raznih nastopov na naših plaziških tekmah.

Odhod grofa Volpija

Beograd, 6. januarja. AA. Grof Giuseppe Volpi, član italijanske vlade, se je

Najmrzlejši dan dosedanje zime

V kratkem dobimo padavine — Posledice mrzlega vala letos in v preteklosti na Jadranu — Zaledenelo morje blizu dozorevajočega južnega sadja

Ljubljana, 6. januarja. Davi je po jasni noči napočilo doslej najmrzlejši jutro v letošnji zimi. V Ljubljani je bilo 16 stopenj pod ničlo, na aerodromu — 21,5. Planica je zabeležila — 23, Pokljuka — 19, Bled — 16° C. V večini zimskošportnih središč je bilo davi 2 do 4 stopinje hladneje, le ponekod je mrz za spoznanje odnehal.

Zdi se, da se prva faza letošnjega mraza zaključuje. Opoldne je bilo še — 12° C, do mraka se je živo srebro umaknilo na — 9. Nebo se je rahlo oblačilo, postalo je nekaj topleje. Barometer je pod večer naglo padal za 3 mm. Počas bomo le dobili toplejšo vreme s padavinami.

Mraz je seveda tudi pri nas nekoliko oviral železniški promet. Da so imeli krajevni vlaki, osebni kakor tovarni, v območju ljubljanske železniške direktije le neznatne zamude, je zasluga naših vzornih železničarjev, ki ravno ob prirodnih ovirah najbolj pokažejo svojo vneto in sposobnost. Huiše pa je z brzovlaki. Tako je dopoldanski brzovlak iz Beograda imel kar pet ur zamude in je prišel v Ljubljano šele ob pol 15. Tudi posebni vlak »Putnik«, ki je pripeljal iz Beograda izletnike v naša zimovišča, se je zakasnil za 180 minut. Za večerni brzovlak iz Beograda pa je bila v Ljubljano najavljena zamuda 100 minut. Večerni brzovlak iz Avstrije preko Jesenic pa je imel le deset minut zamude.

Mraz, ki je že včeraj pritisnil na našem Primorju, se je danes še bolj ostri. Mesta ob Jadranu so zabeležila tako nizke temperature pod ničlo, kakršne ne pomnijo najstarejši ljudje. Komaj štirinajst dni pred letošnjo trgatvijo oranž v južni Dalmaciji je začelo 100 km zračne črte severno od nasadov zlahnega sadu zmrzovati morje.

V Splitu je bilo davi — 7,4, na otoku Zirije — 8, v Šibeniku — 9, pri Skradinu — 12, v Obrovcu celo — 16° C! Na Sinskem polju in v okolici Splita so se v velikem številu pojavili negami (Pestvogel), ki jih le skrajno huda zima prežene iz skandinavskih dežel. Pojavu teh ptic na našem jugu sledi po narodnem pregovoru kaj rada slaba letina in lakota.

Mirne zalive srednje Dalmacije je pokril za prst debel led. Led pokriva vsa močvirja, jezera, tako tudi veliko ribogojnico pri Vranjskem jezeru. Ostrba burja ovira pomorski in železniški promet. Mrzli val se je razčel tudi po južni Dalmaciji in Dubrovnik je včeraj kakor že več desetletij ne zabeležil — 7° C!

Oster mraz se je vsidral tudi v bosenskih kotlinah. V gozdovih so morali prenehati z delom. Reka Bosna vali s seboj velike ledene plošče, in če mraz ne bo odnehal, bo reka povsem zaledenela.

Da zamrzne Jadran se primeri v sto letih komaj 5 do 10 krat, dočim podtepele njegovi sladkovodni dotoki na vzhodni obali ledeni burji skoraj vsako zimo. Najstarejši zapiski pomnijo, da je zamrznil Jadran l. 680. V l. 1132 je zamrznilo Jadransko morje daleč od obale in reka Pad v severni Italiji je imela ledeni oklep v velikem delu svojega toka. Isto leto je pokril led tudi južno francosko reko Rodan, po okoliških vinogradih je zmrznilo vse vino v kletih.

Kakor da bi imela nastopiti ledna doba, tako je bilo na Jadranu v silno ostri zimi l. 1246. Benečani so tisto leto hodili po zaledenelih lagunah v svoje palače, zalivi našega Primorja pa so dolgo časa blesteli v svetlem ledenem oklepu. V letih 1493, 1497 in 1507 je zamrznil precejšen del severnega Jadrana, pa tudi francosko-italijanska

Riviera je imela pred seboj širok pas zaledenega morja. Ponovno so bile jadranske luke v ledenem oklepu leta 1594, pristanišča v Benetkah, Genovi in Marseillu so tudi dolgo morala počivati. L. 1788 je bil na Jadranskem morju spet tako oster mraz, da so Benečani rajali v predpustu in prirejali svoja veseljačenja na zamrzlih lagunah.

V hudi zimi 1828—30, ko je bila zamrznila Ljubljana v vsem svojem toku na Barju, je ledena skorja pokrila severni in srednji Jadran več kilometrov od obale. Pozimi l. 1854 in 1855, ko je bilo drevje po Gorenjskem, Notranjskem in Krasu zalito z ledom, da so se lomile veje in si debla potem več let niso opomogla, ko so zamrzle vse fužine in je Blejsko jezero v nekaj tednih trikrat znova zamrznilo, je pokrival led obalo Jadrana od izliva Soče do podnožja Učke v Istri. Tri leta kasneje so zamrzle skoraj vse slovenske reke in ljudje so prevažali tovore preko ledene skorje Ljubljane, Save, Savinje in Drave. Veliki zameti so tedaj vrhli mnogo snega na jadranske otoke, morje je bilo daleč od brega dolgo pod ledom.

Ostra zima l. 1864 je nanesla z burjo debel sneg na Kras. Med Nabrežino in Trstom so običale v snegu tri lokomotive, pri Devinu so zmrznili trije potniki. Z izjemo zalivov v zatihu je bil Jadran pod ledom precej daleč od obale, tja do srede Dalmacije. Nič boljše ni bilo z jadransko zimo v februarju l. 1869, ko je po Sloveniji pokalo drevje in so od silnega mraza ce-

pale ptice izpod neba. V ostri burji so zmrznili vsi dotoki Jadrana in debela skorja ledu je vlekala obalo več dni...

Mrzle zime seveda ne prodro vselej do morja. V strupenem mrazu leta 1876, ko se je po Gorenjskem zatekla divjad v hleve in se krotka pustila krmiti, so našli na enem samem kraju gozda 15 mrtvih srn. Istočasno je bilo ob Jadranu skoraj pomladno toplo vreme. Nasprotno je pa bilo v zimah l. 1880 in 1890, v času ko je severna Evropa imela toplejše, deževno vreme, vse Sredozemlje pod izredno ostrim pustošenjem mrzlih vetrov. Soča in njen dotok Vipava sta bili pod debelim lednim oklepom, prav tak Rečina, vsa dalmatinska jezera in reke do Neretve. Italija je imela debelo snežno odejo, v Rimu je pa zmrznil slon, ki ga je bil podaril vladarju abesinski negus.

Vpadl mrzlega vala v sredozemski bazen so se tudi kasneje ponavljali. Pozimi l. 1895, 1901, med svetovno vojno l. 1917, so snežni meteži pokrili vse dežele ob Sredozemskem morju. In kakor takrat je tudi v silnem mrazu l. 1929 zamrznilo vse porečje rek ob vzhodni obali Jadrana. Od burje bičano morje je koplilo na bregove debele ploške ledu. Da se je zdaj znova v našem Primorju pojavil led, priča, da smemo letošnjo zimo, še preden poteče njena obala, vseliti med vremenske pojave onih hudih, mrzlih letnih časov, ko se mraz le redkokdaj razleže v neposredno okolico večne zelene pomladi na evropskem jugu.

Badnjak

Ljubljana, 6. januarja

Pravoslavni bratje iz naše vojaške garnizije so danes praznovali svoj badnjak še na mnogo slovesnejši, prislejši način, kakor smo bili doslej vsako leto priče njihovim pristno lepim slovanskim božičnim običaji. Ko so pod vodstvom komandanta badnjaka artilerijskega podpolkovnika Dušana Stefanovića, in z narodno trobojnico na čelu krenili zastopniki oficirjev, podoficirjev in ostale vojske na konjih in na vozovih ob 14. izpred Oficirskega doma, so se jim pridružili tudi številni predstavniki naših nacionalnih organizacij v avtomobilih, med vojaške oddelke pa so se pomešali tudi člani Zdrženja jugoslovenskih četnikov v krogih. Čez Ambrožev trg, mimo Domobranske kasarne na Poljanah in okoli gradu mimo št. Jakoba in dalje čez Bleiweisovo cesto in skozi Nunske ulice je kolona prikoralala v Tivoli, kjer so vojaški nasekali badnjakov za vse jedinice divizije.

Ko se je sprevod okrog 15.30 vračal po drevoredu v smeri Puharjeve ulice v mesto, se je ob Narodnem domu in po Aleksandrovi cesti zbrala velika množica občinstva. Da pozdravi praznujoče brate. Na sedmih vozovih se vojski vozili z narodnimi trakovi in zimskim sadjem okrašena drevesa, a poseben badnjak so v koloni vozili oficirji, podoficirji in kaplarji našega žandarmerijskega polka. Vsi v narodnih trakovih so bili tudi jezdeci in njihovi konji. Godba dravske divizije pa je ves čas igrala vesele koračnice. Na voglu Beethovne ulice, kjer stoji palača Dunav komandant divizije, divizijski general Laza Tončič, s svojo rodbino, se je vsprejeto, obkrožen od občinstva, ustavil, posebno odposlanstvo oficirjev, podoficirjev in redovov pod vodstvom podpolkovnika Stefanovića pa je odneslo lepo okrašeno drevesce na komandantov dom. Komandant divizije je udeležence sprevoda pogostil s tradicionalno, lepo dišečo, toplo in edico in kljub ostremu mrazu, ki je sredi dneva rezal do kosti, se je ob zvokih muzike razgibalo veselo razpoloženje, da so badnjačarji na cesti zaplesali kolo. Druga deputacija je

medtem odnesla badnjak tudi pomočniku komandanta divizije, brigadnemu generalu Dodicu, ki stanuje v Knezovi hiši na Gosposvetski cesti.

Izpred komandantovega doma je kolona krenila dalje po Tyrševi cesti do Oficirskega doma na Taboru, kjer so badnjačarji slovesno izročili oficirski badnjak, nato pa so se nosilci badnjakov razšli še k vsem ostalim poveljstvom. Vsa slovesnost je potekla na resnično prislejši način, saj je v tem starodavnem božičnem običaju, ki se je ohranil v pravoslavni cerkvi, mnogo nepotvorbene lepote in slovanske dobrote.

★

Maribor, 6. januarja. Mariborski pravoslavni so tudi letos pristno in svečano praznovali badnji dan. Kakor vsako leto, je bil danes slavnostni sprevod skozi mesto s posvetitvijo badnjakov v severnem delu mariborskega mestnega parka. Nato se je razvil slikovit in pester praznični sprevod s Sokolijezdi na čelu. Sprevod je krenil iz parka po Tomšičevem drevoredu na Aleksandrovo cesto, odtod v vojašnico kralja Aleksandra, nato po Aleksandrovi, Slovenski in Gosposki v Kazino in na Glavni trg, Tržaško cesto. Ob železnici ter Frankoponovo in Stritarjevo ulico, kjer je bil razhod. V sprevodu z vojaško godbo so se peljali oziroma korakali poleg prote Simeona Ivoševića vsi višji predstavniki tukajšnjih vojaških oblastev z mestnim poveljnikom generalom Stanjovčevićem na čelu.

Krmite uboge ptičke!

Od katoliškega do pravoslavnega božiča

Slični običaji pri Hrvatih in Srbih

Zagreb, januarja.

Cepprav so Hrvati in Srbi ločeni po veri, vendar se njihovi božični običaji ne razlikujejo bistveno. Temelj jim je povsod pogansko slovanski, ki se je razvijal pod vplivom krščanstva in sosednih narodov. Hrvati in zapadni Srbi so bili bolj pod nemškimi in romanskimi vplivi, dočim so bili vzhodni Srbi bolj navezani na ostale balkanske narode. Celo pri muslimanih v Bosni in Hercegovini, ki so bili prestopili v islam, so se ohranili nekateri prejšnji krščanski običaji. Božični običaji so tesno zvezani z novoletnimi običaji, saj je božič pričetek cerkvenega novega leta in je bil v srednjem veku tudi pričetek svetnega novega leta.

Od številnih najrazličnejših vplivov je naposled ostalo kot glavni božični običaj sežiganje božičnega panja, »badnjaka«, na odprtjem ognjišču. Ta običaj je bil razširjen na vsem slovanskem jugu do praga preteklega stoletja, ko je iz mest in zapadnih krajev pod nemškimi vplivom začelo prodirati tudi v naše kraje božično drevo, mnogo mlajšega in čisto nemškega izvira. Božično drevo je popolnoma iztisnilo badnjak iz banske Hrvatske, vendar so kljub temu ostali tudi v tej mračni hrvatski pokrajini nekateri srbskohrvatski običaji, zlasti posebnosti božične mize. Badnjak nima torej nikake zveze s pravoslavljem in ga poleg Srbov čislajo tudi katoliški Hrvati v Dalmaciji, v Bosni in Hercegovini. Poleg tega je all je vsaj bil ta običaj zažigavanja panja razširjen tudi pri mnogih drugih narodih na ozemlju nekdanjega rimskega cesarstva, kar dokazuje, da ne gre samo za slovanski običaj.

Naša literatura o božičnih običajih je prav neznatna. Nekateri univerzitetni profesorji so pisali o njih v božičnih številkih dnevnikov, med drugimi prof. Šamsalović z zagrebške in pok. prof. Trojanović z beograjske univerze, bolj znanstveno pa beograjski strokovnjak prof. Čajkanović v Srpskem književnem glasniku. Edino večje delo s tega področja je spisal v nemškem jeziku dr. Edmund Schneeweis bivši dolgoletni lektor nemščine na beograjski univerzi, sedaj profesor na nemški univerzi v Pragi (»Die Weihnachtsbräuche der Serbokroaten«, Dunaj 1925). Na kratko je nato obravnaval božične običaje še v svoji najnovejši knjigi »Grundriss des Volks-glaubens und Volksbrauchs der Serbokroaten« (Mohorjeva družba v Celju, 1935). Po Schneeweisovi pionirski delu sem tudi jaz sestavil tale podatke, ki mi jih je ljubezno spopolnil še ugledni hrvatski strokovnjak g. dr. Milovan Gavazzi, profesor etnologije in etnografije na zagrebški univerzi.

Badnjak

Omenili smo že, da zlasti pri Slovencih mnogi smatrajo badnjak za izrazito pravoslavni običaj. Toda že Valvasor v svojem znanem delu poroča o tem zanimivem običaju v Istri, in ga razlaga tako, kakor se še danes vrši pri naših južnih bratih. Nadalje poroča, da se duhovniki borijo proti temu praznovanju, kar pomeni, da so ga čisto pravilno smatrali za običaj, ki je prešel iz poganske dobe. Schneeweis omenja od slovenskih krajev samo Gorico, kjer so panj sežigali še okrog l. 1850 in sicer pod imenom »božič«. Srbsko-hrvatski izraz badnjak izvira od bdeli,

ker se ves običaj vrši na dan in v noči vs. večera (badnji dan, badnje večje). Za badnjak izbere srbski kmet mlado hrastovo deblo, ako ga ni pri roki, pa tudi sadno drevo, oljko, ali dve viniki trti navzkriž. Hrvati uporabljajo močnejše steblo. Še pred sončnim vzhodom ga na dan 24. decembra poseka. Badnjak se poseka v rokah, v obliki se z žitom; nad njim se prelomi kolač, medtem pa se strelja iz puške. Panj, ki je ostal, se tudi obsuje z žitom ali polije z vinom: mnogokje položijo nanj kos kolača kot žrtev. Doma sprejmejo nosilca badnjaka s strelom veselja, gospodinja pa mu izroča poseben kolač.

Do večera ostane narobe obrnjeni badnjak naslonjen ob hišna vrata. Ko začne prve zvezde, ga nese gospodar z rokami v hišo, pri čemer stopi čez prag najprej z desno nogo. Po pozdravu »Hristos se rodi« in odgovoru »Via istinu se rodi« (pri Hrvatih »Sretan Božič« ali »Na dobro Vam došlo Isusovo porodenje« brez odgovora) gospodinja badnjak zopet potroši z žitom in orehi. Potem gre gospodar trikrat okrog ognjišča in dreza v ogenj s panjem ter govori blagoslov iskre, ki se glasi (na pr. v okolici Zajččara: »Koliko varnica (isker), toliko ovaca, novaca, jarača, pilica, klasate pšenice, muške detice, telaca, surliha svinja, crnih koz, a najviše života i zdravlja!«). Včasih vidi badnjak visoko pod krov, da bi tudi žito tako visoko rastle, naposled pa ga položi na ognjišče, tako da pride srednji del v ogenj. Debeli konec pa je obrnjen proti vzhodu. Kjer sežigajo več panjev, kakor n. pr. v Dalmaciji, jih olajajo navzkriž. Badnjak se potem polije s posvečenim vodo, po kateri s kadilom in po žrtevci polije še z vinom. Odselani konec namažejo z medom ali z maslo in položijo nanj od vsake hrane polno žlico in denar, ponekod zakoljejo na njem tudi perutnino. Ko je badnjak

Poklicni šoferji za svojo organizacijo

Včeraj je imelo društvo »Volan« občni zbor

Ljubljana, 6. januarja. Popoldne je bilo v lokalni šoferskega društva »Volan« za dravsko banovino na Cankarjevem nabrežju zborovanje, ki se ga je udeležilo okrog 70 članov društva. Zborovanje je otvoril predsednik g. Avgust Adamčič, ki je eden najstarejših organizatorjev slovenskih šoferjev.

V svojem pozdravnem nagovoru je utemeljeval potrebo po šoferskem društvu, ki se mora, kakor toliko drugih društev, boriti za ureditev boljših življenjskih pogojev. Poleg tega pa se naši šoferji bore še za priznanje šoferskega poklica, ker doslej pred oblastmi ni bilo razločka med amaterskim in poklicnim šoferjem. Poklicni šoferji naj dobe posebne šoferske izkaznice, ki bodo onemogočale, da bi neizkušeni šoferji prevzemali delo izkušenim poklicnim šoferjem, mehanikom. Dalje je predsednik govoril o stanju šoferske organizacije in poudarjal potrebo, da se vsi poklicni šoferji organizirajo. Vseh šoferjev je v dravski banovini okoli 400, od teh v Ljubljani okrog 100. Šoferji si morajo daleč urediti delovni čas, ki naj bo največ deseturni. Dosedaj se v praksi ni izvajal nikak delovni čas, ampak so bili

šoferji stalno zaposleni, tako da ni bil redek primer, da je šofer spal samo po dva večera v tednu. Nadalje zahtevalo šoferji letno najmanj teden dni dopusta, končno pa je predsednik predlagal, naj si šoferji ustvarijo lastno bencinsko črpalko vsaj v Ljubljani.

Poročila tajnika g. Staneta Jakomina je navajalo, da ima društvo 76 članov, od teh 42 v Ljubljani. V preteklem poslovnem letu je imelo društvo 5 strokovnih predavanj o različnih tehničnih zadevah. Blagajnik g. Ivan Janc je podal stanje društvene blagajne. Društvo je imelo prometa čez 20.000 dinarjev in ima zdaj v blagajni 1.200 din. Člani plačujejo po 10 din. članarino, iz dohodkov članarine ima vsak član društva brezplačno pravno varstvo v primeru avtomobilske nesreče. V preteklem letu je društvo plačalo branilca za štiri člane. Po podanih poročilih je društvo izreklo svojih odbornikov razrešnico, nato je bil izvoljen nov odbor z g. Lavnikom Pangercem na čelu. Društvo si bo dalje prizadevalo, da v svojem krogu službi vse poklicne šoferje v boju za boljše pogoje življenja.

Devetič namenjen v Ameriko

Naš prekooceanski Ahasver je doma na Vačah

Vače, 6. januarja. Posestnik Jernej Končar je svoje vrste Ahasver. Doslej je bil že osemkrat v Ameriki, kjer si je prislužil marsikak pribojšek s svojo pridno roko. Končar leze zdaj v 6. križ. V daljni svet preko velike luže je pogledal že mnogo pred vojno. Ko si je nabral primeren kupček dolarjev, se je vrnil spet domov. Domača zemlja na Vačah pa je bolj skopca. Če si še tako marljiv in delaven, si ne moreš dosti pomagati. Končar ima v daljnem svetu več sorodnikov, eden njegovih bratov ima precejšnjo farmo.

Ko se je končalo svetovno klanje, je bil Končar še trikrat premeril pot preko oceana, pa se je prav tolikokrat tudi vrnil v narode domačije. Zdaj pa se mu je oglasil brat farmer iz Amerike in ga prosil, naj pride pomagat na njegov grunt. Zadnje čase so sicer precejšnje težave za-

radl potnih dovoljenj v Ameriko. Ker pa prosi brata brat iz Amerike in zagotavlja, da ga bo zaposlil na svoji farmi, menda ne bo nobenih težav, in bo Končar še devetič potoval v Kolumbovo deželo. Doslej je bil Končar zaposlen v rudnikih. S trdim delom si je nabiral prihranke, ki jih je potem uporabil za izboljšanje svojega grunta na Vačah. Marljivo in varčnega Končarja so cenili vsepovsod, zato je našel delo tudi takrat, ko so mnogi tisoči zastojali iskali zaposlitve.

O svojih številnih potovanjih preko morja in o vtisih in doživljajih v Zdrženih državah zna Končar povedati marsikaj zanimivega. Znanec in prijatelj obujubija, da jim bo prinesel svežih novic izza velike luže še za svoj 60. rojstni dan, ko se bo vrnil domov pod zvon sv. Andreja patrona starodavne vaške fare.

Jakopinovega brata so prijeli, kolovodja Valentincič pa se še skriva

Nevarna družba je zagrešila vrsto vlomov in tatvin

Št. Vid na Dolenskem. Poročali smo o drznem roparskem napadu, ki je bil izvršen sredi noči na samotno domačo usnarja Piška v Veliki Kostreznici. Številne orožniške patrulje so sledile napadalcem od Radeč. V dolini Sopotu so aretirali Toneta Jakopina, dočim se je njegovemu pajdašu Valentinciču Tonetu s Kresniških poljan posrečilo, da je pobegnil v kumljanske gozdove. Nekaj časa se je skrival fant po skritih naseljih, nato se je neopazno podal na Dolensko. Sestal se je z Lojzeto Jakopinom, bratom aretirane Toneta. Lojze je bil zadovoljen, da osnujeta skupno spridobitno družino in sta nekaj tednov pridno rokodelovali po dolenskih vaseh in po hribovskih naseljih okrog Javorja.

Orožniki šentviške in stiške stanice pa so marljivo zasledovali oba nepridiprava. Njihov trud ni bil zaman, zdaj je prišel pravici v roke tudi Lojze Jakopin, ki je priznal več vlomov in tatvin. Kakor kažejo poizvedbe, imajo Valentincič in brata Jakopina na vesti celo vrsto nepoštenih dejanj, ki so bila izvršena v poslednjih štirih letih, glede katerih pa oblastva doslej niso mogla ugotoviti krivcev. Vse lopovščine bodo dokončno pojasnjene, ko pride orožnikom v roke glavni krivec Tone Valentincič. Njega obtožujeta oba Jakopina, da je snoval vlope in rope. Lojzeta Jakopina so aretirali po tatvini, ki je bila izvršena v Gorici. Pri posestniku Pavlu Kovačičevu so imeli kolino. Domači so imeli dovolj dela, zato so pozabili na perilo in odeje, ki so jih dali prezračiti pod kozolec. V tistem sta prišla k hiši Jakopin in Valentincič. Zglasila sta se na kolino tudi v hiši. Ko pa sta pod mrak odšla, sta odnesla s seboj zvrhan tovor odej in perila. Sodijo, da sta poklonila nakradeno posteljnino neki svoj prijatelji, kjer sta imela skrivališče in sta hodila tja na ljubavne izlete.

V preiskavi je Lojze priznal, da je bil soudeležen pri nočnem vlamu v Debečah, mali vasi blizu znanega Javorja, ki ga

obiskujejo številni izletniki. Pajdaši so prišli pod okno posestnika Jožeta Roglja. Najprej so šli klicati domačo hčer, ki jim seveda ni hotela odpreti. Videč, da ne bodo z njeno nič dosegli, so navallili na vrata. Rogljeva hčerka je začela klicati na pomoč. Tedaj so ji drzi ponočniaki povedali, da ne bo s pomočjo nič, saj vedo, da ni četa doma, ker je bil tiste dni zaposlen pri apnenju.

Dekletu se je vendarle posrečilo, da je sredi noči neopazno zbežalo k precej oddaljenim sosedom. Ko je tja pribežala, se je tresla kakor šiba na vodi. Nihče se ni upal do Rogljevih. Zato so imeli vlomilci dovolj prilike, da so prebrskali vso hišo in nabrali oblek in perila, pa tudi nekaj denarja so našli. Menda so bili najbolj veseli žganja, ki so ga našli v shrami. Odnesli so s seboj tri steklenice, ki so držale 8, 6 in 5 litrov. Podobna dogodivščina je bila v Planini. Zločinci so vdrli v Gromovo hišo in jo oplenili. Iz kašče so odnesli kar so si obdržali Gromovi za pribojšek, med drugim 30 kilogramov masti, več kosov slanin, 13 velikih kosov suhega mesa in še kaj drugega.

Po vsej verjetnosti imajo Jakopinovi na vesti tudi vlam pri javorski gostilničarki Pepci Rusovi, ki ima tudi trafikko, tokrat pa je hranila v pleteni kosari. Shrambo je imela zaklenjeno, na oknih so močni železni križi. Nočni pohajkovalci pa so vtaknili v kašče močne late, kakor za železniški tir. Nato so privlekli po latak kosaro prav blizu k oknu, da so lahko z roko izpraznili več sto dinarjev vredno zalogo tobaka. Preiskava je ugotovila, da imajo fantje na vesti tudi tatvino raznih kmetijskih predmetov in orodja. Med drugim priznava Jakopina tatvino kotliza za kuhanje žganja. Jakopina sta doma iz šentviške okolice. Lojze je star šele 20 let. Valentincič, ki ga orožniki zasledujejo, pa je star 30 let in doma s Kresniških poljan, zato ga znanci imenujejo Kresničana.

slama ostane v sobi tri dni, ponekod celo do Treh kraljev. Na božični mizi morajo biti tudi obredni kruhi (ilebovi). Pojavljajo se v vseh velikostih in oblikah: otrok v zibelki, plug, domače živali, sod z vinom, pastir s čredo, klas žita, razni ornamenti itd. Seveda ne manjka na srbski božični mizi vsajenske pečenke, tudi svinja se zakolje za božič med posebnimi obredi.

Koledni običaji

Času od Božiča do Treh kraljev pravijo Srbi nekateri dni. Ker je od prvega obiskovalca na Božič odvisna sreča v novem letu, ga Srbi že prej naročijo, če le moreče lepega, zdravega dečka, ki mu pravijo »polazečnik«. Ko pride, ga gospodinja potroši z žitom, dečko pa dreza z živjensko šibo ogenj badnjaka, poljubi panj, ga oblije z vinom in položi nanj darilo. Naposled se poljubi z vsemi domačimi. Ves dan je gost in ga pri odhodu še bogato obdarujejo.

Na Božič hodijo po vaseh mladeniči, koledari, ki čestitajo po hišah in pojejo božične pesmi, koleda. Zanimive so tudi koleda, povorka, pogosto z živalskimi krinkami v Južni Srbiji, Dalmaciji, in Hrv. Primorju in v Istri. Krinke predstavljajo vrnjene duše. Na Hrvatskem imajo še »zvezdarjce« in »betelemarjce«, ki so seveda čisto krščanskega izvira. V zvezi z božičnimi običaji so številna čaranja in vedeževanja, za katera je tajinstveni božični čas najbolj prikladen. V dnevi po Božiču naj omenimo pri Hrvatih dan sv. Janeza Ev., ki je določen za posvečenje vina in »mladenec« (tepežni dan), ko mati s sibo tepe svo je otroke, da bi rastle in ostali zdravi. Potem grede otroci od hiše do hiše kakor v Sloveniji. Pri Srbih je na Tri kralje (Božjavičenje) blagoslov vode, ki se posebno slovesno izvrši v Beogradu ob prisotnosti najvišjih zastopnikov cerkve in države.

O. A.

TRGOVSKI PLES v soboto, dne 8. JANUARJA

Umetniški program

Negodé jazz, Odeon jazz-bar. Sprejem od 21.30.

Reklamacije vabil pri trvdik: Golob, Magdič in Sport-Kmet.

Domače vesti

* **Pred praznikom Bokeljske mornarice.** Z vso vsemu se pripravljajo Bokeljska mornarica na svojo glavno skupščino, ki se po pravilniku te starodavne organizacije sestane vsako leto 13. januarja. Na tej skupščini volijo podadmirala, prvega in drugega kapetana in dva zastavničarja. Na tej skupščini se tudi predložijo člani, ki bodo kot mali admiral, major, adjutant, nadporočniki, poročniki in kolovodja nastopili pri velikih svečanstvih na praznik sv. Tripuna. Slavnostna skupščina Bokeljske mornarice bo v katerikoli mestni posvetovalnici in otvoril jo bo mestni načelnik.

* **Ustanovitev Jugoslovenskega Finskega društva.** V prostorih generalnega konzulata Finske republike v Beogradu je bila ustanovljena skupščina Jugoslovenskega-finskega društva. O namenih tega društva sta govorila častni generalni konzul Finske v Beogradu dr. Simo Adanja in generalni konzul naše države v Helsingforsu dr. Ivan Sajković. Društvo hoče z vsemi sredstvi propagirati in podpirati kulturno zблиžanje obeh narodov ter gospodarske stike med njima. Za predsednika Jugoslovenskega-finskega društva je bil izvoljen direktor Državne hipotekarne banke dr. Vojin Djordjević.

* **Počitniške kolonije Jadranske straže.** Že lani je Jadranska straža kupila pripravna zemljišča v Stročancu ob morju, da bi tam zgradila kolonijo počitniških hišic. Z graditvijo niso mogli lani pričeti zaradi raznih ovir, ki pa so zdaj vse odstranjene in bo gradbena akcija že spomladi v polnem teku. Do letne sezone bo kolonija že gotova. Jadranska straža je že pozvala zainteresirane, da se lahko prijavijo za nakup počitniških hiš. Cena hiše bo od 36.000 do 72.000 din. Vse hišice bodo kamnite in v dalmatinskem slogu. Vsaka hišica bo imela štedilnik, vodo v kuhinji, malo kopalnico in električno razsvetljavo. Sredi kolonije bo posebna hišica za stanovanje čuvajev in za trgovski lokal.

Nič tako ne skrajša dolgočasne nedelje,

kakor revija »Priatelj«.

Sporočite svoj naslov upravi »Priatelj«, Ljubljana 108, ki vam pošlje eno številko brezplačno na ogled.

* **Za podržavljenjo subotičke policije.** Predsednik subotičke mestne občine inž. Ivanković je posredoval pri notranjem ministru v Beogradu, da bi se podržavila subotička policija. Za svoje redarstvo plačuje subotička občina letno okrog 5 milijonov. Ker nameravajo podržaviti policije v vseh obmejnih mestih, prosí subotička občina, da bi njena policija bila čimprej podržavljena.

* **Novi grobovi.** V Ljubljani je umrla v lepi starosti 84 let gospa Franja Podbregarjeva. Zapustila je štiri sine, dve hčerki in večje število vnukov. Zadnjo pot bo nastopila jutri ob 14. izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti. — Na Hrušici pri Jesenicah je umrla gospa Ivanka Kečeva, soproga višjega kontrolorja državnih železnic v poklju. Pogreb blage gospe bo danes ob 15. — V Studencih pri Mariboru je umrl g. Jože Budan, vpokojeni železniški kotlar. Pokopan bo danes ob 16. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Oni, ki mnogo jedo in veliko sede ter zaradi tega največje trpe na trdi stolici, naj pijejo dnevno po eno čašo naravnega »Franz-Josefovega«** grenčica. ki jo je treba prejeti nekoliko segreti. Davno preizkušena »Franz-Josefova« grenčica se odlikuje po svojem zanesljivem učinkovanju, prijetni uporabi in se dobiva povsod.

Op. reg. št. 15 485/36

* **Stari mladoporočenci.** V običajni letni statistiki o porokih, smrtnih primerih in porokah mesta Subotice najdemo nekaj prav zanimivih zakonskih parov. Tako n. pr. se je lani poročil najstarejši subotički fant, zdravnik dr. Josip Antunović, ki je star 85 let. Za zakonsko družico si je zbral 68-letno dekle, tako da šteta ta zakonca skupaj 153 let. V zakonski stan sta stopila tudi dva upokojenca železničarja. Eden je star 68, drugi pa 73 let. Nekaj mlajši sta ženi. Po drugič in tretjič se je poročilo nekaj vdovcev v visoki starosti. Subotica ima lepo število nad 70 let starih mladoporočencev.

* **Voz ledu — 50 din.** Gostilničarji v Vojvodini imajo velike težave pri nabavi ledu in so vsako zimo vsi majhni ribniki in jarki od njih kar oblegani ter se sproti odnašajo ledne skorje. Letos sicer ledu ne bo manjkalo, a gostilničarji iz vasi, ki so daleč od rek in kanalov, plačujejo led precej drago. Majhen kmetski voziček ledu stane najmanj 50 din.

* **Hčerka je po nesreči ubila svojo mater.** Pri Novem Vrhu se je v hiši posestnika Breitweiserja pripetila strašna nesreča. V neki omari je našla 10-letna hčerka majhen revolver in se z njim igrala. Revolver pa je bil nabit, sprožil se je in krogla je zadela v prsa posestnikovo ženo, ki je baš takrat stopila v sobo. Mož je ženo takoj odpeljal v Novi Vrhu k zdravniku, a izdihnila mu je med potjo.

* **Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.** 1.

Eno srce — ena RADENSKA.

hvaležnih pacientov za božič in za veliko noč po 500 in še več steklenic drugega vina in likerja. Praznihi steklenici ima v svojem skladišču za več vozov. Vsi taki dokazi zaupanja pa »čudodelnik« niso mogli rešiti. Prisodili so mu dve leti zapora.

* **Slabe šolske razmere odkriva akcija hrvaških prosvetnih društev za pobiranje ne-pismenosti.** Vodstvo te akcije je zbralo mnogo statističnih podatkov in navaja sveda tudi drastične primere težav našega osnovnega šolstva. Tudi v križevskem srezu je premoal primernih šolskih poslopij in učnih moči. Osnovno šolo v Kalniku obkruje n. pr. 290 otrok, katerim je na razpolago samo ena učilnica. Poslopje je staro in ne odgovarja niti približno predpisom higijene. Najhuje pa je to, da mora poučevati 290 otrok ena sama učna moč.

Iz Ljubliane

Sveti trije kralji

brez kraljev

V letih gospodarske krize so se stari koledniški običaji v mestih in drugih, kjer je mnogo bede zbrane na kupu, sprevrgli v nekakšno prosjaško romanje, ki je vsako leto spravljalo mnogo siromašne iz predmestnih delavskih naselbin na dan. Po mestu so v pobožnih dneih do praznika Svetih treh kraljev hodili od hiše do hiše in zlasti se od lokalov do lokalov po trije mali berači, s papirnati capami preoblečeni v Gašparja, Miho in Boltežarja, prepevali stare trikraljevske pesmi in prosili milodarov. Ljudem, ki jim je usoda naklonila zadosti blagostanja in ki želje zlasti o praznikih zaključene družbe in miru, so bili ti berači že od nekdaj odveč in tako jih je že prejšnja leta začela preganjati policija, kjerkoli je našla te na nje. Do letos je uspelo to staro, nekot pri-srčno lepo navado popolnoma zatreti in vse te dni se mali sveti trije kralji na ljubljanskih ulicah niso pojavili več. V potrdilo vere, da se gospodarstvo tudi pri nas vendarle že obrača na bolje, pa so bili tudi večerj kakor za Silvestra in za novo leto vsi lokali polni živahnega vrveža. Ljudje, ki so ob prestopu iz starega v novo leto potrošili toliko denarja in moči, da so se morali vsaj nekaj dni držati solidnejše mere so se do večerj očitno spet opomogli. Ko smo zaključili vrsto božičnih praznikov, lahko stopamo v nove delovne dneve polni vedrega optimizma.

* **Literarni večer v dramskem gledališču v torek, 11. t. m. ob 20. uri** ne bo samo kulturna manifestacija naših tradicionalnih stikov s Prago, marveč bo imel pomn tudi kot kvaliteta prireditve. Kot večer, posvečen dvema predstaviteljema sodobne češke literature. Govor velikega pesnika Josefa Hore in romanopisca Karla Novaka, recitacije junij del v slovenskem prevodu in v izvorniku, govor dr. T. Debeljaka o J. Hori in Bratka Krefta o K. Novem — vse to obeta pester in mikaven večer. Nizka vstopnina (od 2—15 Din) omogoča najširšo udeležbo. Opozorjamo na to izredno prireditev, ki naj zopet pokaže, da se Ljubljana zaveda svojih kulturnih dolžnosti in da Slovenci cenimo svoje najboljši evropsko-lovske prijatelje.

* **Krajevna organizacija JNS v Mostah** ima v nedeljo 9. t. m. svoj redni letni občni zbor v gostilni g. Roka Lasana poleg kemične tovarne ob pol 10. dopoldne. Odbor vabi vse članstvo k udeležbi.

* **Akademski Jadranski Straža** vabi na svojo plesno vajo, ki bo izjemoma danes v petek 7. t. m. ob pol 20. v dvorani Trgovskega doma. Jenko-Adamič.

* **Predavanja o železobetonu s posebnim ozirom na nove predpise** se bodo pričela 17. t. m. Predaval bo g. inž. Rudolf Skof, profesor državne tehniške srednje šole, dnevno od 15. do 18. predvidoma do 31. t. m. Prijave sprejema predavatelj.

* **Opozorjamo na velik vokalni koncert**, ki ga priredi pod vodstvom svojega zborovodje Milana Pertota Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« v ponedeljek 10. t. m. v veliki Filharmonični dvorani. Učiteljski pevski zbor se je za ta koncert v raznih svojih težjih tekom poletja in letošnje jeseni z največjo vsemu pripravil na spored, katerega bo izvajal na tem koncertu. S svojimi deli so zastopani skladatelji: Ivan Grcic, dr. Svara, Vilko Ukmar, Slavko Osterc in Emil Adamič, dalje je na sporedu po 1. zbor Ivan Matečič in dr. Milojko Milojevič. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

* **V društvu »Sofa«** bo predaval v soboto 8. t. m. ob 20.30 v salonu pri »Levu« mestni zdravniški svetnik g. dr. Mis Franta o temi: »Zdrava in srečna družina — temelj na edinicah narodovega zdravja in moči«. G. predavatelj se bo potrudil predložiti nam vse ono, kar potrebujemo k večji sreči in boljšemu zdravju. K temu zelo važnemu predavanju vabimo vse očete matere, posebno na tudi one, ki si še hočejo ustanoviti družinski krov. Ne zamudite lepe prilike ter pridite vsi. Vstop vsem prost.

* **V razstavi bratov Subicev** bo imel vodstvo danes, v petek ot. pol 16. g. Stane Mikuš.

* **Kup nesreč.** Med ranjenci, ki so jih večerj sprejeli na kirurškem oddelku v oskrbo, je bila tudi žrtev poledice. Na spozkzi cesti je tako nesrečno padel zavirač državnih železnic Karel Preč iz Vodmatske ulice, da si je zlomil desno nogo. Iz kemične tovarne v Mostah so morali prepeljati v bolnico 38-letnega delavca Karla Revna z Zaloške ceste, ki mu je v tvornici med delom briznil lug v oči. Levo oko je pri delu izšlo 22letnemu Dukičevemu delavcu Albinu Novšaku iz Raven pri Boštenu. V Bezuljaku pri Begunjah nad Cerknico je 2letni trgovec sin Marko Urbas padel s peti in si zlomil desno nogo.

Iz Celja

* **Najhuši mraz v dosedanj zimi** smo imeli na praznik Treh kraljev v Celju in okolici. V mestu so kazali jutraj toplome-ri 18, na odprtem pa 21 do 22 stopinj pod ničlo. Če dan je mraz ob pritežno jasnem vremenu nekoliko nopolil.

* **Kongres februarjev dravske banovine** bo v nedeljo 16. t. m. s pričetkom ob 8. zjutraj v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Vsa povabljenja čevljarska, oblačilna in skupna združenja, ki imajo inkorporirane čevljarje, naj se zanesljivo udeležijo kongresa po svojih delegatih.

* **Dve nesreči v tovarni.** V erado okrog pol 11 dopoldne le v celjski čimrni stroji zgrabi 39-letnega delavca Lovra Eša za levo roko in mu odvali prst. V tovarni Metalne delavnice dr. Zbe v Gaberju je padel delavec Veljko Andjelič pri delu v vrelu tekočiaz in se močno opekli po telesu. Oba ponesrečena so oddali v bolnišnico.

Kino
MATICA
Tel. 21-24

Največji glasbeni in pevski slager sezone!
Jeanette MacDonald in Nelson Eddy v velifilmu
BELI JORGOVAN

(Valček strasti)

Radi ogromne dolžine filma predstave
ob 16, 19, in 21.15 uri. Rezervirajte vstopnice!

* **Smuški dan v Celju preložen.** Za nedeljo 9. t. m. razpisane smuške tekme za prvenstvo Celja v izvedbi vseh celjskih klubov so zaradi neugodnih snežnih razmer, zlasti glede skakalnice v Zagradu, preložene in bodo ob priliki banovinskega in posadnega slaloma v nedeljo 23. t. m. pri Celjski koči.

* **KINO UNION**
Danes ob 18.30 in 20.30 film poln komičnih zapletljajev in glasbe »VZOREN SOPROG« (Der Mustergatte).

* **Štirje fantje so ga napadli.** Pri Sv. Pongracu pri Grižah so štirje domači fantje v nedeljo napadli 26-letnega Josipa Poteka, sina posestnice iz iste vasi. Obdelovali so ga s stoli ter mu prizadeli 10 cm dolgo rano na čelu in poškodbo pod levim očesom. Poteko se zdravi v celjski bolnišnici.

* **KINO METROPOL**
Samo danes še, in to ob 16.15 in 20.30 si lahko ogledate prekrasen film »MADAME BOVARY«. Ne bo Vam žal!

* **Zrivo poledice.** Ko je šel 26-letni trgovski zastopnik Marcel Rožanec iz Celja v sredo okrog 17. v garažo po avtomobil, je padel na zamrznilih tleh tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. V Laški vasi pri Stora-h si je 27-letni posestnik Ivan Vengust na poti v klet pri padcu zlomil levo nogo nad členkom. V Sošanju je padla 16-letna posestnikova hčerka Marija Kumrova pred hišo in si zlomila desno nogo. Pred dnevi je padel 46-letni posestnik Franc Rak iz Podvrha pri Braslovcah v gozdu in si zlomil več reber na levi strani. V sredo je padel Vilijam Mikeln, dninar brez stalnega bivališča, na zamrznilih tleh in si poškodoval rebra na levi strani. Vsi se zdravijo v celjski bolnišnici.

* **Samo do sobote 8. t. m. imate čas,** da obnovite srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutrca« v Celju.

Iz Maribora

* **V Ljudski univerzi** bo dr. vi francoski klavirski večer klasične in romantične glasbe s predavanjem našega znanega glasbenega pedagoga in profesorja na ljubljanskem konservatoriju M. L. Škerjanca.

* **17. akademski ples** je letos, kakor običajno, sijajno uspel. K tej tradicionalni prireditvi Društva jugoslovanskih akademikov v Mariboru so prihiteli številni etarešine naprednih akademskih društev, navzočni pa so bili tudi bivši župan dr. Franjo Lipold, mestna svetnica dr. Phila in Hutter, nadalje magistratni direktor Rodošek, ravnatelj dr. J. Tomišek. Bila je zbrana mariborska elita, ki je v vedrem razpoloženju pretila večer med našo akademsko mladino. Velika unionska dvorana je bila primerno okrašena. Do ranega jutra je vnelo in mojstrsko »viral« znameniti Adamičev jazz iz Ljubljane. Bila je to prvovrstna elitna prireditev, katere čisti dobiček gre za naše revne akademike.

* **Poprava volilnih imenikov.** Od 10. t. m. do 5. februarja bo poslovalni urad mestnega poglavarstva na Slomskovem trgu 6 popravil stalne volilne imenike mestne občine mariborske. V tem času se bodo v imenovanem uradu sprejemale etranke vsak delavnik le od 10. do 12. dopoldne.

* **Zopet žrtev poledice.** Pismonoši Francu Kunaverju iz Zg. Kungote je na poledicah sluzi spodrsnil in je obledel z zlomljeno levo nogo. Domači ljudja, ki so bili v bližini, so mu priskočili na pomoč.

* **Ogenj v Bistrici pri Limbušu.** Pri posestniku in gostilničarju Oniču Francu iz Bistrice pri Limbušu je ogenj zajel gospodarsko poslopje, ki se nahaja v bližini kopalnih kabin ob Dravi. Nskateri pasantje so ogenj še pravočasno opazili, tako da je bilo mogoče pogasiti ga. Preden se je razširil na bližnje kabine in druga poslopja.

* **2.400 dinarjev škode** trpi zasebnica Milka Holcova iz Langusove ulice št. 5, ki je na poti od pošte domov izgubila 400 dinarjev gotovine in hranilno knjižnico z vlogo 2.000 dinarjev.

* **Po »bajbegu gradcu«** strajajo tatovi. Mrzlo vreme je prizelo ljubiteljem drsne umetnosti lepo konjunkturo. Pri »Treh ribnikih« gonazi polno mladih drsalecev in draski, ki imajo svojo garo-robo v znanem »bajbegu gradcu«. Drzni tatuni so se spravili sedaj tudi semkaj in so odnesli dijak realne gimnazije Mariju Bračku zimski plašč, ki je vreden 800 din. dijakinji Tomani Hudnikovi pa aktovko s čevlji in rokavicami. Policija skuša izslediti te tatinske naprdiraprave.

Iz Gornjega grada

* **Sestanek koroskih borcev** sklicuje Legija koroskih borcev v smartnem ob Dreti za nedeljo 9. t. m. ob 14. v Rojtnovi gostilni. Sestanek bo na izrecno željo članov iz tega okraja in bodo prišli tudi doslej neorganizirani tovariši. Poročal bo predsednik dr. Mejak iz Gornjega grada o programu, namenu in dosedanjem delu Legije, posebej o dobrovoljskem vprašanju. Sestanka se udeležijo tudi lovarski iz Bočne.

* **Lepo božično so imeli naši revni šolski otroci** v Sokolskem domu. Priredilo je božično naše učiteljstvo, ki se je vsestransko potrudilo, da so se dobila denarna sredstva za obdarovanje. Otroci so nastopili ob lepem božičnem drevesu z deklaracijami in petjem ter s kratkim igrokazom, nato je imel božični mol pripraven nagovor. Končno je bila obdaritev revne šolske mladine s perliom, obutvijo in obleko. Hvalevredno je delo našega učiteljstva, ki je v teku vsega leta pokazalo veliko požrtvovalnost in smisel tudi za izvenšolsko delo.

* **Silvestrovo smo obhajali** tudi letos v Sokolskem domu, kjer se je zbralo lepo število Gornjegračanov. Ob pestrem sporedu smo pričakali Novo leto.

* **Izredno huda, toda suha in zdrava zima** vlada pri nas. Snega je v dolini kakor v hribih dovolj, povsod je idealna smuka. Naša mladina ves svoj prosti čas uporablja zunan na snegu za smučanje in sankanje, starejši pa gredo tudi malo višje v hribe. Mraz je izredno huda in je dosegel 4. januarja 16 stopinj.

* **AvtoBUS Ljubljana-Gornji grad-Ljubno** v suhi zimi nemoteno opravlja redno vožnje. Hvale vredna je velika požrtvovalnost Božerjev te avtobusne proge, ki vrši svoj promet skoro brez zamud.

Anketa o regulaciji Savinje

Celje, 5. januarja.

Danes dopoldne je bila na mestnem poglavarstvu v Celju anketa o regulaciji Savinje. Anketo je vodil g. podban, navzoči pa so bili tudi zastopniki tehnične oddelka banske uprave, železniške uprave, mestne občine celjske ter sreskih cestnih odborov v Celju in Laškem.

Nadzorni inženjer g. Mursa je podal strokovno poročilo o dosedanj in bodoči regulaciji Savinje pri Celju ter obravnavala tehnično in finančno plat tega problema. Da se regulacija dela na Savinji v nadaljnjih etapah zagotovi in v posesti jo, bo morala banska uprava najeti posojilo v znesku 16 milijonov dinarjev z daljšo dobo odplačevanja.

Mestna občina celjska je prispevala do 17% vseh regulacijskih stroškov, kar je za Celje, ki ima najvišje občinske doklade med vsemi mesti v dravski banovini preveliko breme. Neobhodno je potrebno, da tudi država prispeva redno k regulacijskim stroškom, čuje se pa, da za ta dela vse do 1.941. ne bo na razpolago državnega kredita. Glede prispevkov in del pri regulaciji tako zvanega celjskega ovinka je bilo doseženo popolno soglasje z železniško upravo. Novi železobetonski most čez Savinjo naj se gradi šele obenem z regulacijskim delu pod Starim gradom. Banovinsko cesto I. reda Celje-Laško, ki je do ene četrtine izpostavljena poplavam, bo treba dvigniti in razširiti na 7 metrov. Vprašanje namestitve praga v Savinji pri damskem kopališču pri parku bodo še študirali. Potrebno bi bilo tudi regulirati ovinek Savinje v Laškem.

Iz Ptuja

* **Dolovanje mestne občine.** Na zadnji občinski seji je župan sporčil, da je finančno ministru odobril darilno in prevzemno pogodbo glede ptujske gimnazije. Občina je razrešena obveznosti glede vzdrževanja gimnazijskega poslopja in drugih dajatev po dosedanj pogodbi. Vojaske erar je pripravil odpustiti baroko na Adelsbergerjevem posestvu po komisijski oceni. Zimska akcija je lepo uspešna. Nabralo se je okoli 15.999 din. Izredna zahvala pripada poleg darovalcev mestnemu svetovniku Ivanu Staudetju, ki se je kljub visoki starosti posebno trudil. Trgovcu Hinku Kreftu se dovoli postavitev benecinske črpalke pred trgovino na Ljutomerški cesti. Na mestnem kopališču se zgradi skupna grobnica z velikim spomenikom, kamor bodo preneseni vsi ostanki vojakov, pokopanih v vojni na mestnem kopališču. Naknadno je bilo odobreno prekoračenje postavk v proračunu. V Beograd namerava odpotovati deputacija za voljo ptujskih občinskih zadev. Dr. Kihar je priporočil, naj deputacija predloži posebno spomeniko ministra za telesno vzgojo glede podpore za zgradbo letnega kopališča in sportnega igrišča. Oporziti je treba na nevzdržno stanje državne ceste Maribor-Ptuj-Cakovce. Razsvetljava na Ljutomerški cesti večkrat ni v redu. Odnosne pešpoti je takisto treba bolj vzdrževati. To je bila v glavnem snov, ki se je obravnavala na seji.

* **ČRNOMELJ.** Po lepo uspešni akademiji dne 1. decembra, katero je posetilo skoraj 700 oseb, nam je priredilo marljivo Sokolsko društvo v Črnomlju tudi leto, tradicionalno silvestrovanje. Že knalu po 20. uri je občinstvo zasedlo dvorano v prav lepem številu. Spored je bil izredno lep in smeha je bilo dovolj. Br. Vitek kakor tudi vsi ostali so želi vsestransko odobranje. O polnoči je bila dobro uspešna alegorija, na kar je br. starosta začel vsem navzočim srečno in veselo novo leto. Med zvoki sokolske koračnice je nastalo živahnorazpoloženje in medsebojna novolstna voščila so se vrstila drugo za drugim. Po sporedu se je v dvorani razvila prav prijetna zabava s plesom. Pri plesu je prišlo na račun staro in mlado, ki se je hotelo na lep način posloviti od starega leta. Pohvaliti moramo godbeni klub »Jazz« in oddelek domače mestne godbe, ki so neutrudno igrali stare in moderne plesne. Tudi lepo in skladno petje naših pevcev je velikopripomočno k razpoloženju silvestrovalcev. Mirno lahko rečemo, da je večer vsestransko uspel v vsakem pogledu. Našemu Sokolu lahko take prireditve, kjer se bratsko družijo vsi sloji našega ljudstva, služijo za čast.

SOKOL

* **Zupni prednjaški tečaj sokolske župe Kranj.** Na sveti večer je bil v Kranju zaključen prednjaški tečaj gorenjske sokolske župe, ki je trajal nepretrgoma od 10. decembra v Narodnem domu. Tečaj je bil izveden z vso skrbnostjo in je dal tečajnikom temeljito podlago za njihovo nadaljnje delo v sokolskih edinicah. Predavateljski zbor je štel 16 članov, ki so vodili tečaj dnevno od pol 8. do 12. in od pol 14. do 18. ure. Tečaja se je udeležilo 36 tečajnikov in sicer 18 članov in 18 članice. Vsa snov je bila podana zgosteno. Poleg sokolskega telovadnega sestava in ideologije je bila obdelana vsa snov, ki spada v področje tehničnih organov. Podlago za župni tečaj so tečajniki pridobili v predpripravi skupinskih tečajih. Le tako so mogli slediti natančni obdelavi snovi. Vso snov so predavatelji obdelali v 123 urah. S tem tečajem bodo dobile tudi one edince, ki doslej niso bile kos svojim nalogam, izvešane moči, katere bodo odslej lahko uspešno vodile sokolsko delo in vzgojo v svojih območjih. Tečaj je pokazal, da se je gorenjsko sokolstvo z vso resnostjo oprijelo dela, da izvede v polnem obsegu sokolsko petletko. Prednjaški izpiti bodo od 21. do 23. januarja l. 1938. v Kranju pod predsedstvom odposlanca saveznega načelnikstva.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Danes nepreklicno poslednjič!
Ob 16, 19.15 in 21.15

Poj le meni!

KINO UNION, Telef. 22-21

Ne zamudite lepega filma! — Nepopisen je užitek če poslušate božansko petje

GRACE MOORE

Jutri premiera!

Opereta razkošja in lepote!

GASPARONE

Marika Röck — Johannes Heesters

* **Dopisnico nam povečajte!** Prejeli smo: Lanskoga leta je imel svet priložnost praznovati 150letnico korespondenčne karte ali dopisnice. Ta pravokotni kos trskega papirja je izdala največji bivša Avstrija leta 1777. v velikosti ki jo ima danes samo še dopisnica kraljevine Jugoslavije. Dopisnica je vpeljana po vseh državah, ki so članice svetovnega poštnega društva ter jo pozna in uporablja že skoraj vsak pismeni človek na svetu. Novice in obvestila, ki jih hoče kdo sporočiti v oddaljen kraj, gredo napisane na dopisnico, po svetu za majhno vsoto denarja. Ker je ta vrsta dopisovanja odprta, nezalepljena in najmanjše teže, je tudi najcenejša in zato med revnimi ljudskimi sloji tudi najbolj priljubljena. Kakor preživlja revnega človeka cenen kruh, tako mu zadošča pri dopisovanju cena dopisnice. Le žal, da se pri nas tega prav slabo zavedajo. Najprej se je dopisnici zvišala cena do toliko odstotkov, da pristojbina za debelo, zaprto pismo s 25 grami dopustne teže ni več mnogo višja. V najnovejšem času pa je šlo ministrstvo še dalje. Spremenilo je dopisnico na četrti del v razglednico in s tem prostor za pisanje na naslovni strani docela odpravilo. Da trpi zaradi tega naš mali človek prav občutno škodo, ni treba poudarjati. Kako vse drugače skrbno so pa v tem pogledu druge države, v dokaz za to naj navedemo le sosednjo republiko Avstrijo. Ta rojstna dežela dopisnice ni ostala pri njeni prvotni obliki iz leta 1777., temveč je po vojni dopisnico dokaj povečala in tako pospešila dopisovanje malega človeka. Slično so napravile tudi ostale nasledstvene države.

* **Smrt vzornega nacionalista.** V Bjelovaru je umrl ugledni odvnetnik in zaslužni javni delavec Miško Derkos. Pokojni je se rodil leta 1881. v Zagrebu in je tam tudi dovršil pravne študije. Kot študent je bil Derkos predsednik organizacije napredne mladine in eden izmed najagilnejših delavcev v vrstah hrvatsko-srbske koalicije. Po vojni se je vneto politično udeleževal v vrstah demokratske in poznejše samostojne demokratske stranke. Bil je skromen in plemenit človek. Pred sodiščem je reveže zastopal zagovarjal in za razne dobrodelne ustanove ni žrtvoval samo denar, temveč tudi svoj zaslužek. Umrl je kot siromak. Dolga leta je bil občinski odbornik in užival je sloves odličnega strokovnjaka za komunalna vprašanja. Več let je predsedoval tudi bjelovarskemu glasbenemu zavodu.

* **Uspešna operacija srca.** Iz zagrebske bolnišnice so odpustili kot ozdravljen mladencu Boženu Baragovo iz vasi Borčeca, katero je zagrebski kirurg dr. Korpore operiral na srcu. Boženo je z revolvrom napadel neki mladinec, kar je odbila njegovo smutitev. Prestrelil ji je prsa in ker je bilo ranjano tudi srce, je bilo malo upanja, da bo ostala pri življenju. Smela operacija pa je uspela in je dekle zdaj zdravo.

* **Krajo spisov o monopsolskih prestopkih** so razkrili v Sarajevu. Zaprl so biverga uslužbenca finančne direkcije Aleksandra Popovića in znanega sarajevskega dentista Komarico. Prvi je spise iz finančne direkcije ukradel in uničil, drugi pa mu je za to plačal. Dentistova žena je bila namreč že pred leti zasačena pri tihotapstvu in obsojena na visoko globo. Prito

Felice Natale;

7 smrtnih grehov

Povest iz Casanovinih dni

Dolžnost me kliče spet v Pavio, kjer ujam mladino v zaklade znanja, in ta knjiga, ki sem o nji zmerom vedel in čutil, da more biti samo vaše najboljše samosvoje delo, mi bo poslednji vodnica po zapletenih stezah iz blodnjaka človeških zmot...! Nikomur je ne bom kazal, ampak ljubosumno jo bom varoval kot svojo najosebnjejo last in kot najdragocenejši zaklad svoje knjižnice! Toda uslišite mi prošnjo!

»Kakšno prošnjo le?« je zdaj vprašal Enrico Voltorini, in Felicità ga je tesnobno pogledala. V tistem trenutku sem bil dovolj nesramen, da sem jima pokazal nasmejan in prijazen obraz ter odvrnil, kakor da terjam samoumevno prijateljsko uslugo: »Da mi bo ta knjiga trajen spominke na naše nepozabne noči v Caserti, bodite tako dobri Enrico Voltorini, in zapišite svoje ime pod brezpomembni »Ignorabimus«; tako bo svet po vaši smrti vsaj vedel, kdo je spisal to mojstrsko delo o njegovem izviru.«

Starčev sočutni smehljaj in Felicitin prestrašeni »Nee, ko sta slišala moje nezasišano zahtevo, mi ostaneta v spominu do konca življenja. Se danes v svojih poznih, prepoznih letih ju vidim in slišim, prav kakor da bi bilo zdajle...

54

Enrico Voltorini je odmahnil svoji pomočnici s roko in segel po pisalu.

Vzel je pero in zapisal v knjigo posvetilo, s katerim se je priznaval za pisca, nato pa dodal: »Nezaupanje bi vam pokazal, profesorje Tamburini, ako bi odbil vašo skromno prošnjo; razen tega imate pa tudi prav. Teško da bi mi bilo namenjena še kdo ve koliko časa na tej zemlji, in če se po moji smrti zve, kdo je spisal knjigo, ne more to nikomur škoditi.«

Pozno je že bilo; izza grčev na vzhodu Caserte je vstajal mladi dan.

Zato sem se ganjen zahvalil Voltoriniju za novo spoznanje, ki sem ga bil dosegel po njem, in za vso ljubezen in prijateljstvo, ki mi ga je bil izkazal v svoji hiši, nato pa skrbno stisnil knjigo pod pazduho... in odšel.

Mudilo se mi je. Prav včeraj je bilo prišlo iz Vatikana pismo, v katerem je Onorifio de Vecchiti povpraševal zastran mojega poročila o knjigi »De origine mundi«, in zaupniki so me bili obvestili, da se v kabinetu Njegove Svetosti že ukvarja s sestavljanjem spiska novih kardinalov.

In kaj še? Zle govorice o Silvestru Montecatini, mojem tekmeču v Perugii, so bile mahoma utihnile. Njegovi prijatelji, ki jih v visokih duhovniških krogih ni bilo malo, so bili torej na delu.

Ze opoldne je odšel v Rim brzi sel z mojim škofovskim pismom. Naloženo mu je bilo, da položi sodbno o delu »De origine mundi«, v kateri sem ovajal Enrica Voltorinija kot pisca, v roke

kardinala višjega komornika, ki ga je Njegova Svetost vsak dan sprejemala v avdienci. Na pisnu je bil moj petat: Jagnje, ki zmaguje nad zmajem.

Čez kakih šest tednov se je vršil vpričo ljudstva, ki se je natrlo iz vse Kampanije, staremu Voltoriniju in njegovi pomočnici na obeh, slovesni sežig dela »De origine mundi« po predpisih naše presvete Cerkve.

Enrico ni menda nikoli zvedel, kdo je bil v tistih nepozabnih, resnici in znanosti posvečenih nočeh njegov lažni prijatelj. Toda oprt na Felicitò je zrl mojo škofovsko postavo, ki se je med to eksekucijo in med izobčenjem, ki sem ga nad krivovercem sam izrekel, utapljala v gubah višjega škofskega škrlata.

In reči moram in priznam: Gotovo nista še nikoli dva človeka tako stala drug drugemu nasproti, kakor tisti dan jaz in Enrico Voltorini, ko je imel tega ves svet za zločinca, čeprav sem bil le jaz, dostojanstvenik v duhovskem oblačilu, pravi škariot.

Tisto uro me je obšla groza: groza nad mojo drznostjo in groza nad smehljajem, s katerim je ta veliki duh prenašal sramoto, ki sem mu jo bil prizadejal.

Ako sem v dolgi dobi svojega duhovnikovanja kdaj kosa primerjal z Galilejem, ki je vpraševal birača: Zakaj me biješ? tedaj je bil to casertski svobodomislec, Enrico Voltorini, ko je stal pred gorečimi poleni, na katerih je ležalo veliko delo njegovega življenja. Seveda se je tolažil, da more

plamen požreti samo papir, med tem ko so večni misli in resnice neugodljive. In seveda me je, ko sem to dopustil in celo ukazal, skelela misel, da s tem simbolnim dejanjem delo »De origine mundi« ni uničeno.

Nasledniki in učenci, h katerim sem se prilegal tudi jaz, poneso nesmrtno misel tega starca dalje, sem menil sam pri sebi, ako ni ostal za namcem celo kak skrit izvod v Maestranijevi tiskarni ali v kak knjižnici, ki ni dostopna škofovskim biričem!

Toda Enrico Voltorini in Felicità Argentini sta zapustila Caserto berača; kajti fanatični drhal je zažgala Caso Rosso, ne da bi ji bil mogel ubraniti. In strašno dejanje je obrodilo celo krvavo posledico. Ettoreja Maestranija so zaklali, ko je branil svojo tiskarno pred nasokom množice, in njegova žena Zofija se je... v blaznosti, smo rekli potem... obesila v stavski dvorani.

Toda kmalu sem se oddahnil; srce mi je bilo zdaj polno upanja, da bo moral kardinal višji komornik mimo pobožnih del perugijskega škofa omeniti tudi mojo zaslugo za čistost našega nauka.

VIII.

Božji milni!

Kardinalskemu klobuku in bagrenim gubam sem potem žrtvoval zadnji ostanek spoštovanja, ki sem ga še imel do samega sebe.

Kajti, ko mi je moj podkupljenec Beppo Belli, pisar Onorifio de Vecchiti, skrivaj dostavil splesek kardinalov za prazna kardinalska mesta, sem s tajno nalogo poslal Lorenza v Perugio.

Živali v mrazu

Riba lahko zmrzne v ledu brez škode za življenje — Ptice ne prenesejo prepiha — Kako velja ravnati s konji

Še manj kakor s seboj, znajo ljudje v mrazu ravnati s svojimi živalmi. Kakor bi morali vedeti zase, da se na prostem najboljše obranimo škodljivih posledic mraza, če se gibljemo, bi morali gledati tudi za naše četveronožce na to, da bi se na sprehodih po mrazu čim bolj gibali, če jih hočemo obvarovati nevarnega prehlada. Končno so te živali s svojimi prsi in trebuhom tik nad mrzlimi tlemi in tu se lahko kmalu prehladijo, če jim ne damo primernega tempa v gibanju. Po drugi strani misli marsikateri človek, da svojemu psu najboljše usreže, če mu v mrazu ne dovoli na prosto. To je popolnoma zgrešeno, kajti posledica so — težke prebavne motnje.

Ne samo nam, tudi našemu psu dela mnogo zabave, če more divjati po snegu. To lahko dostikrat opazujemo. To zabavo mu torej privoščimo. Kadar pa je končno, tedaj ga dobro odrgnimo in ga ne jemljimo mokrega v cestno železnico ali v avto. Mraz žival nazadnje lahko prenese, mokrote pa ne. Zato je v zimskem času tudi ne kopljimo tako pogosto kakor poleti.

Mucke polegajo vse prerade okrog peči in dobe potem rade prišice. Mački se v tem času ne spreahajo radi po zameznih strehah, pa si potem težje kožuhe. Zavoljo te njihove lenobe se jim izpadajo dlake nabirajo v žlečodu v celih keparih in nazadnje pričnejo bjuvati, ne da bi jim znala gospodinja pomagati. Tudi mačkam ne škodi, če jih v tem času naženemo kdaj

na prosto, da se razgibajo.

Zlate ribice v svojih posodah ne čutijo zime, če jim večkrat obnovimo vodo, ki naj ne bo mrzla. Riba prenese nazadnje tudi to, če ji pustimo, da v svoji vodi zamrzne. Čez nekaj časa jo še lahko otajamo v življenje. Toda takšnih šal si rajši ne dovoljujmo. Tudi nam bi ne bilo ugodno, če bi se spremenili v ledno kladlo.

Kanarček, škorec in druge ptice niso rade poleg okna, ob katerem je prepih. Če jim v tem pogledu ustrezemo, jim zima v ostalem ne more kaj škodovati. Nekaj upoštevanja zahtevajo tudi konji, posebno vlačilni konji, ki jim pozimi življenje v resnici ni preveč prijetno. Vsem vozniškim in kočijažem bi bili hvaležni, če bi imeli ti pri sebi vedno ozobe in če bi imeli podkve tako pripravljene, da bi se dali ozobci nanje v poledici takoj pritrditi. Razen tega je za živali velika brezobzirnost, če jim po nakrmitvi na cesti damo v gobec popolnoma zmrzlo železje. Marsikateri ubogi konj je na tem železu že pustil kos kože svojega jezika. Če železo malo odrgnemo, bo stvar v redu, nič drugega žival ne zahteva.

Nazadnje ne smemo nikoli pozabiti, da je cela vrsta pevk in drugih koristnih ptic v tem času brez strehe in hrane. Malo zrnja in drugih cenjenih dobrot, ki jim jih natresemo na suh, nezasečen prostor, se nam bo pozneje zelo obrestovalo. Kmetovalcem in vrtnarjem z boljšo letino, drugim pa z nižjimi cenami za pridlane dobrote.

Naš plezalski sport

Bežen pogled v dobo zadnjih petih let

Šele z letom 1932, ko so Skalaši s takratnim predsednikom dr. Mirkom Kajžljem izdali knjigo »Naš alpinizem«, ki nudi celotni pregled alpskega udejstvovanja naših in inozemskih plezalcev v Julijskih in Kamniških Alpah, so bile naše lepe gore »odkrit« širši planinski javnosti. Šele s to knjigo smo spoznali prekrasno gorsko lepoto belih sten in razdrpanih grebenov ponosnih slovenskih gor.

Med plezalci je takrat završalo. Glave so tiščali skupaj vedno le eni in isti, pogovori so bili skrivnostni v tajnostveno kopreno so bila zavita pota posemznih skupin, bitedih na »gorenjca«. Mogel si slišati le odločke... krasen greben, ta raz ni težak, ta stena je še čista... Ni ostalo samo pri besedah; odločitev je bila kratka in nagla: vrvi preko rame, kline, zaponke in kladivo v žep, plezalnike in nekaj brašna v nahrbtnik, pa hašči svojo pot k solnim vrhovom.

Od približno 120 na novo izvršenih prvenstvenih in prvih vzponov ter variant v Julijskih in Kamniških Alpah, jih je bilo največ izvršenih ravno v letu 1932. tik po izdaji knjige »Naš alpinizem«. Velika podjetja so bila takrat izvršena. V severni steni Velike Mojtrovke (iz Planice) sta dve vrviti tekmovali za osvojitve te velike stene. »Padlac« je severna stena Travnika, v severni steni Skrlatice pa sta si dva mlada fanta utrla težavni prehod. Dva mladenčiča sodobne plezalske usmerjenosti sta preplezala severno vzhodni raz Jalovca, preko katerega se je čez dve leti povzpela še ena vrvičev, mednarodna. Martuljski vrhovi, na katere ni zavarovanih potov, so dobili v tem letu nebroj novih obiskovalcev.

Nič manj pomembni pa so vzponi v letu 1932 v Kamniških Alpah. Ponovljenih je bilo par težavnih tur in v kratkem času je bilo izvršenih 15 novih vzponov. Največ smeri so si plezalci začrtali in nato preplezali v Kalški gori, po njenih severnih in zapadnih platih. Skuta je doživela dva prav lepa nova vzpona. Za severno steno Ojstrice, ki je ena najtežje preplezljivih sten, ki oklepajo Logarsko dolino, je bilo mnogo zanimanja. Ze pomladi, ko se leži sneg na laštah in polih, v vzhodni kamni nov in grapah in kaže na možnosti novih smeri v steni, so si hodili ogledovat to lepo steno avstrijski plezalci. Poleti so prišli, preplezali steno v dveh smereh, o katerih tretji v svojih revijah, da sta prvenstveni. V severnem ostenju Grinotova, Dolgega hriba, Skute, Kranjske Rinke in Križa, ki oklepa Kranjsko Ravnino in Ledine, so se lotili avstrijski plezalci smotnega iskanja prehodov in so izvršili par novih vzponov.

V letu 1933 je bil morda najpomembnejši vzpon v severno vzhodni steni Jalovca, izvršen po naših plezalcih. Avstrijski plezalci pa so se kot prvi povzpeli po severni steni Frdmanih polic in Rušice ter preplezali nato še greben do Riglice. Neopažena jim ni ostala severno zapadna stena Stenarja.

Ljubljanski plezalci, katerih večina se udejstvuje zaradi bližine največ v Kamni-

skih Alpah, tudi niso počivali. Ni sicer mnogo prvih vzponov (samo dva), vendar pa je zabeleženih precej poskusov v severni steni Rzenika. Ena vrvičev je svoj vzpon izvedla, toda ne v pravi, direktni severni steni, ki do danes še ni preplezana, kljub številnim poskusom.

V naslednjem letu je bilo živahno vrvenje plezalcev posebno v Julijskih Alpah. V severnih stenah Travnika (direkten vzpon avstrijskih plezalcev in preplezanje severnega razu po naših), Velike Mojtrovke (kamini), Velike Ponce in Široke Peči (2 novi smeri) ter severno zapadnih stenah Rogljice. Skrlatice in Cimra so si plezalci poiskali nova pota.

Lahko bi rekli, da je bila v letih 1935. in 1936 prav za prav mrtva plezalska sezona v naših gorah. Največ obiskovalcev je imela Severna stena triglavska, pa tudi največ žrtve. Marsikdo si misli, da je ta stena preplezana v vseh smereh. Toda še so možni novi vzponi v tej mogočni steni. Zadnji je bil izvršen l. 1933. v njenem zapadnem delu.

Raziskovanja Dovškega Gamzovca, najbližjega vrha nad Krnico, se je z vso vno močjo lotil v naših planinskih krogih do znan geografski častnikar, ki je v zadnjih letih v družbi tovarišev izvršil nanj par lepih pa tudi težkih vzponov.

Letos je v plezalcih zopet močnejše vzplapolala kri in želje po novih podjetjih so se uresničile. Plezalci gorenjskega središča, Jesenic, so izvršili več novih vzponov. Veliko zanimanja je vladalo za največje, še nepreplezano severno vzhodno steno Zadnjega Prisojnika. Več vrvičev se je pripravljalo za naskok. Čim so se raznesle med plezalci vesti, kje so možnosti, da se problem te stene reši, je bila stena tudi preplezana v dveh smereh, vendar osrednji vzpon še čaka.

Nič manjše pa ni bilo zanimanje za severno steno Planjave, ki stavlja v svojem osrednjem delu na plezalca velike zahteve. Končno se je dalo tudi tu »priti skoze«. Z moderno plezalsko tehniko, katero so tudi naši plezalci izpopolnili s tako zvanim škripčevim vrtnim potegom, so utrti novi prehodi po stenah in grebenih, ki so se zdeli v prejšnjih, klasičnih časih alpinistične nepreplezljivi.

Pionirsko delo v naših Alpah je s tem v glavnih potezih popisano pa tudi dejansko dokončano. Ostalo je le še problematično delo — res prave gladke navpične stene, stene v pravem pomenu besede, ki se nam zde po današnjem pojmovanju alpinistične in po uporabi današnjih plezalskih pripomočkov nepreplezljive. Ni izključeno, da bodo tudi te stene in ti grebeni preplezani, saj se alpinistična oprema kakor tudi tehnika izpopolnjuje vedno bolj.

Sicer ne preobsežne Kamniške Alpe skrivajo kakih 20 takšnih problematičnih zadev. V Julijskih Alpah pa je brez dvoma tih, zelena Krnica bodoči plezalski center. Samo ostenje od Dovškega Gamzovca do Skrlatice in dalje do Oltarja nudi plezal-

cem mnogo dela, za katero pa bodo potrebni sposobni plezalci, če bodo hoteli žeti uspehe.

LEP VZGLED

Gospa in gospod Smola se vozita na dopust. V vagonu je tudi neka mlada dvojica. Gospa Smola pogleda svojega moža in mu reče: »Poglej, kako se ta dva lepo ljubita. On jo neprestano poljublja. Zakaj še ti ne storiš tega?«

»Kaj pa vendar misliš?« vzklikne gospod Smola: »saj je niti ne poznam!«

CITAJTE
ŠIRITE
»JUTRO«

Mali oglasi

Služba dobi

Beseda 1 Din davek
Mn. za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Kontoristka

zmožna vseh poslovnih del,
predpogoj samostojna v
gornji in slovenski kores-
pondenci, dobi mesto v
industrijskem kraju na deželi.
Navedi je dovedanje službo-
vanje ter plačo pri polni
okrobi. Začetnica iz trgov-
ske šole z odličnim spre-
zajem ni vključena. Po-
sreduje posli na Aloma
Company d. o. z. Ljub-
ljana. 363-1

Izvežbanega

natakarja

oz. natakarice, sprejme ved-
ja kavarna v Ljubljani.
Ponudbo s navodilo vseh
dodatnih služb in s sliko
na ogli. odd. Jutra pod šifro
»Vestem 579.« 579-2

Informacije

Beseda 1 Din davek 3
Din. za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Absolutna Austrofit Av-
totaksi, Agilen, Bulteno,
Boljša rest., Delavon in
sposoben. Do 2000 Dja me-
sečno. Delavec za vse. Dis-
kretno. Dobra mod. Goto-
vina 150.000. Industrija
Javite takoj. Industrijska
masa in priateljstva. K2-
50.000. Kodeljstvo 50.000.
Kulturno plačilo. Let 30.
Lep značaj. Lepa lega 1938.
M. M. P. Najno Ljubljana.
Nizka najemnina. Okna
srandžanje. Prilina in po-
stena. Poston delavec. Pro-
metna točka 12. Prijatelj-
stvo. Posavim avto. Sone-
no 35. Sodelovanje. Sign-
visek zaslužek. Stalno
mesto. Stalna služba 77.
Skromna in postena. Sim-
fonija 38 Srečno novo leto.
Soudelstvo. Spretna delav-
ka. Srečno 1938. Sodobni
polar. Trajna služba. Uspeh
30. Vesta. Vesten 332. Vest-
na uradnica. Vesta in snat-
na. Veselo življenje. Večje
zemljake. Zwei Menschen
Zanesljivo.

KLISEJE

END IN

VEČBARVNE

Jugografika

SV. PETRA NASIP SI. 23

Prodaj

Beseda 1 Din davek 3
Din. za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

prejeto trhovelski

PREMOG

brez prahu.

koka, suha drva

I. Pogačnik,

BOHORICEVA 5.

Telef. 20-59

Naročilo »JUTRA«

so zavarovani

za 10.000 Din.

V SAKO JUTRO MLAJŠA!

Drevi: Uporabite rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo, ki vsebuje Biocel, senzacionalno odkritje dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča. Ta vitalna hrana za kožno tkivo se pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Znanost je ugotovila, da baš zaradi izgube tega naravnega elementa iz kože nastajajo gube. Krema Tokalon, hranilo za kožo, z Biocelom vrača koži ta element v času počitka ter napravi kožo spet gladko, čvrsto in mlado.

BREZPLACNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5.— v poštinih znakih za poštino, omo in druge stroške na naslov: Hinko Mayer i drug, Odio 9-R, Zagreb, Praška ul. 6.

Juži zjutraj!

Poglejte, v kolik meri je koža bolj sveža in gladka, če po prvi uporabi. V nekaj dneh začno gube izginiti. V tednu dni ste videti za leta mlajša. Uporabljajte zjutraj belo kremo Tokalon (d. n. mastna). Ona razkralja zajedave ter napravi kožo mehko, gladko in belo. Zene 50 let lahko do-
bijo očarljivo polt, s katero bi se lahko po-
natajala vsaka mladenka. Uspešni rezultati so
zajamčeni, ali pa se denar vrne.

Najslajša in najboljša

krepilna pijača je

BERMET-VINO,

črna in Fruške gore,

Sremski Karlovci. — Gostinčarji nudite

to specialiteto svojim gostom. V sodčkih

od 50 l naprej ga razpošilja: B. Marinkov,

Sremski Karlovci, Fruška gora.

ZAHTEVATE BREZPLACNI CENIK

HOHNER

NAJPOPLNEJŠE
HARMONIKE
SVETA

GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLICEVA 10

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana

Umrla nam je naša mama, stara mama in tašča, gospa

FRANJA PODBREGAR

v 84. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v soboto, dne 8. januarja 1933, ob 2. uri popoldne, izpred
mrliške veže Zavetišča Sv. Jožefa (Vidovanska cesta 9) na pokopališču
k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 6. januarja 1933.

Zaljubljeni:

JOSIP, FRANJO, DRAGO in ADOLF, sinovi;
JULIJA in MILA, hčere; vnukinja, vnuki,
sinova, zetje in ostalo sorodstvo.

100

uspehov

na

en oglas

»JUTRO«

JOŽE BUDAN

vpok. kotlar drž. žel. v Mariboru

dne 5. januarja 1933. umrl.

Pogreb blagopokojnega bo dne 7. januarja 1933 ob

16. uri iz mrlišnice na Studensko pokopališče.

Studenec pri Mariboru, 6. januarja 1933.

Zaljubljeni:

FRANJA BUDAN, žena; EDMUND, MILKA, FANI,
otroci; JOŽE NAHTIGAL, PAVEL KANDUS, zeta;
MILAN NAHTIGAL, FANI TONT BUDAN, BOŽIDAR,
PAVEL, MARIJAN, vnuki.

Nov pripomoček ameriške vojske

Ameriška armada je dobila novo motorno vozilo, ki je oboroženo s strojno ter je v njem prostora za dva moža. Vozilo napravi 50 km na uro

Mraz stiska Evropo

Toplomer je zabeležil nižje temperature kakor na Severnem tečaju ...

Iz vseh krajev širne Evrope poročajo te dni o zelo nizkih temperaturah, ki se zde ljudem neznanost, ker so bile zime v zadnjih letih dokaj mile. Celo iz Italije, dežele sonca in večne pomladi, prihajajo obupne vesti. Ponekod je zavladal pravcati sibirski mraz. V Codelagu so imeli te dni 16 stopinj, v Vaninu 20, v Ossoli celo 2 stopinj pod ničlo. In še se zdi, da mraz ni dosegel svojega viška.

Tudi na Madžarskem imajo neumljeno ostro zimo. V Pečuhu so zabeležili 13 stopinj, v Budimpešti ob Donavi 16, pri Debrecinu 24, v Banhidi pa celo 27 stopinj. Severna Madžarska je torej imela nižjo temperaturo kakor Severni tečaj, kjer so te dni zabeležili »samo« 20 stopinj pod ničlo. Blatno jezero je zamrznilo in led, ki ga pokriva, je debel 20 centimetrov. Pri

Budimpešti je zamrznila tudi Donava, kar se primeri le v najhladnejših zimah.

V Szegedinu je umrl zaradi mraza znani 63letni dinar Anton Klinka, znan kot najbolj utrjeni mož v mestu Spal je poleti in pozimi na prostem, pred mrazom ga je ščitil samo grm zelenike, ob katerem je imel ležišče. Kadar je zapadel visok sneg, ga je z lopato odmetal, da si je lahko postal na zmriži zemlji. Do svoje smrti ni bil nikoli bolan.

Se večji mraz kakor na Madžarskem pa imajo na Bavarskem. V Allgäu je kazal termometer 30 stopinj pod ničlo, v Monakovem so izmerili 18 stopinj. Jezera Zgornje Bavarske so vsa zaledenela. Promet je zaradi snega in mraza ponekod ustavljen.

Nasprotnika pred Teruelom

Poveljnik vladnih oddelkov, general Rojo

Frankovski general Aranda, ki poveljuje nacionalistom

Kariera Sonje Henie pri kraju?

Večkratna svetovna prvakinja v umetnem drsanju na ledu Sonja Henie je nedavno padla in se tako močno udarila na glavo, da leži zdaj že tri mesece, v nekem ameriškem sanatoriju. Zdravniki baje pravijo, da je Sonja za dolgo izločena iz vsake tekne na ledu, kajti njene poškodbe so mnogo resnejše, kakor so domnevali v začetku nesreče. Po javljanju pa se v Ameriki zaradi tega tudi glasovi, da je kariera bivše kraljice leda popolnoma končana.

Neuničljiva ladja

Francoska naprava za brezžično krmarjenje

V neki francoski ladjedelniški gradnji pravkar nenavadno ladjo. To je ladja, na kateri ne bo bival nikoli noben človek, ki se bo sama vozila po morjih in ki bo izvajala vse močnejše okrete ter bo opremljena z normalnimi stroji. Gre, kakor vidimo za ladjo, ki jo bodo krmarili brezžično.

Toda ne glede na to, da so ladje na brezžični pogon z 2500 tonami in dolžino 100

Zopet ugrabitev v Ameriki?

V Detroitu, mestu Fordovih avtomobilov, je na skrivnostni način izginila 17 letna Truda Bennetova, hči osebnega šefa v Fordovi tvornici avtomobilov Harryja Benneta. Na stolice policistov išče mladenko, za katero se zdi, da so jo odvedli raztojniki samo zato, da bi izsilili od njega očeta visoko odkupnino. Oče izginole mladenke je že delj časa prejemal grozilna pisma. Ameriška policija pa pravi, da je Truda pobegnila z nekim evropejskim prijateljem.

Godci preprečili paniko

V nedeljo popoldne so imeli v mestu Mehiki več potresnih sunkov, ki so silno oplahili prebivalstvo. Potres se je začel ob 14. popoldne, ob času, ko je 24 tisoč gledalcev prisostvovalo bikoborbi v areni. Ko se je zrušil velik zid iz betona, so se ljudje vznemirili in začeli pritiskati proti izhodu. Orkester pa je začel igrati in občinstvo se je pomirilo. Bikoborba se je potem nadaljevala do kraja.

Smuk v Chamonixu

Letošnja zima v francoskih Alpah nudi vsem prijateljem smučarskega sporta obilo prilike za uspešno udejstvovanje

Najdena letalka

Francoska rekordna letalka Marysa Hilszova, ki se je izgubila na poletu iz Saigona proti Parizu, je rešena. Našli so jo 30 km od Džajka. Hilszova se je podala 19. decembra lanskega leta iz Pariza v Saigon, kamor je prispela v rekordni vožnji čez štiri dni. Dosegla je v 92 urah in 50 minutah nov rekord na tej progi, kjer je dotlej prednjačil pilot Japy.

Hilszova je upala, da se ji bo posrečilo prileteti iz Saigona v Pariz še prej, zato se je dvignila z namenom, da poseka svoj lastni rekord. Na Silvestrovo je startala v Saigonu in je prispela na novega leta dan v Karahi. Potem je odletela proti Bassorahu. Na poletu skozi neraziskane predele iranske gorovja pa so utihle o letalki vse vesti. Bali so se že, da se je njeno letalo razbilo, ona pa obležala mrtva pod njim. Se preden pa so organizirali reševalno odpravo, je Hilszova sporočila, da je živa in zdrava. Kaj je z aeroplanom, ni znano.

Marysa Hilsz

„Slepi Edison“

V Stockholmu je tako tiho, kakor je živ, umrl pomemben mož. Imenoval se je prof. Gustav Dalen, švedski pa so ga splošno imenovali »slepi Edison«.

Umrl je na isti dan, na katerega je pred pet in dvajsetimi leti prejel Nobelovo nagrado. Izumil je tiste Dalecove žarke, ki so se danes na visokem morju pred zanesljivo svetlobo za izgubljenice. Naj kasnejši dvajsetimi leti je oslepel, toda svoje znanstveno delo je nadaljeval. Pisal je za slepce se ni nikoli naučil.

Konec „Intourista“

Kakor pišejo londonski listi, bodo te dni zaprti londonski uradi ruske potovalne pisarne »Intourist«. Istočasno bodo tudi likvidirani podružnične takšne pisarne v Berlinu. »Intourist« pomeči v Rusiji to, kar pri nas »Putnik«.

Trojčki — vsak po 1 kg

V Hannoveru je v Silvestrovi noči neka ženska povila trojčke moškega spola. Novorojenčki tehtajo vsak po 1 kg, zato so jih sprejeli na kliniko za otroke, da jih po možnosti ohranijo pri življenju. Družina, ki je dobila ta prirastek, je imela še prej tri sinove in eno hčerko.

Novoletne nesreče

Letošnje leto so začeli v Združenih državah v znamenju nesreč. Ta dan je izgubilo življenje 188 oseb — največ, kar jih navaja londonska kronika v statistiki smrti ob prehodu iz starega leta v novo.

A NEKDOTA

V garderobo igralca Girardija je prišel nekoč prijatelj, ki se je zanašal na to, da se bo dal Girardi navrtati. Začel je šepetati: »Povem ti popolnoma zaupno, da nimam v žepu niti facka!«

Girardi je mirno odvrnil:

»Lahko se name popolnoma zaneses, da ne bom tega povedal naprej.«

VSAK DAN ENA

Ona: »Drago, kupiti moraš past za miši.«

On: »Saj sem jo ravno včeraj prinesel domov.«

Ona: »Res je, ampak v tisto se je ravno, kar vjela miška.«

(Vart Hemc)

SPORT

Zmaga in remis za Celovčane
je bil izkupiček z dveh tekem v hokeju na ledu z ljubljansko Ilirijo

Ljubljana, 6. januarja.

Vreme je letos zelo naklonjeno hokeju na ledu in tako smo imeli na praznik treh kraljev in dan pred tem spet dve tekmi. Obakrat je gostoval naš stari znanec iz prejšnjih let, Klagenfurter AC iz Celovca. KAC uživa upravičeno glas enega najmočnejših celinskih moštvo. Letos je to dokazal z dvema zmagoma nad TC Romanom (2:1 in 1:0), dočim je na tretje srečanje postavil svojo rezervno garnituro, ki je z rezultatom 2:2 pokazala, da le malo zaostaja za prvim moštvom. Isto rezervno moštvo, ojačeno z Scheriaumom iz prve garniture, je nastopilo v Ljubljani.

Nočna tekma

V sredo je bila tekma odigrana ob svitu žarometov. Občutno nizka temperatura — živo srebro je padlo na 18 stopinj je bila vzrok, da je bil obisk zelo pičel — komaj 150 gledalcev. Tudi tekma sama občinstva ni mogla ogreti. Domači so igrali brez prave volje, ker so menda podcenjevali nasprotnika. To se je bridko maščevalo! Gostje res da niso bili kvalitete Rumunov, bili pa so defenzivno znatno boljše, v Scheriaumu pa so razen tega imeli izvrstnega igralca, ki je bil v pravem pomenu besede duša moštva. Ta je sam zasnoval in uprizoril vrsto nevarnih napadov, ki se jim je Ilirija upirala le s težavo. Čim bolj se je igra bližala koncu, tem podjetnejši in hitrejši so postajali gosti in tem češče je bila plošča v nevarni bližini Ilirijanskega svetlišča. V poslednji tretjini se je domače moštvo nenadno sesulo in zdaj se je začel pravi strelski praznik za Celovčane. V pičlih 4 minutah so zabili prav toliko golov in dosegli score, ki ga po poteku igre ni nihče pričakoval. Kakor že omenjeno se je zlasti odlikoval mali Scheriaum, ki bo mimgrede omenjeno, prevzel treniranje zagrebških klubov Marathona in ZKD. Sam sicer ni zabil nobenega gola, je pa večino pripravil, pri čemer je našel največ razumevanja pri srednjem napadalcu Eberweinu, izvrstnem strelcu in solistu. Ostali igralci so bili po kvaliteti enaki Ljubljancem, le da so v obrambi pokazali večjo rutino in premišljenost.

Ilirija nikakor ni zadovoljila. Igrala je neprimerno slabše kakor nasproti Rumunom in popolnoma brez glave. Napad se ni mogel povzpeti do nobene premišljene akcije in je iskal srečo le v brezplodnih solo prodorih, ki sprlo strnjene nasprotne obrambe niso mogli roditi uspeha. Tudi obramba je bila nesigurna. Kadič vse preveč silil v osredje in pušča svojega partnerja samega. Domači so zlasti odpovedali v podajanju in so pošiljali ploščo venomer nasprotniku. Najboljši je bil Rihar v голу, ki je v dveh tretjinah odlično branil svoje svetlišče. V odločilni fazi igre je zapadel v staro napako, da je prečesče in po nepotrebnem zapuščal vrata, kar ga je stalo dva gola. V tem pogledu bi si lahko jemal za vzgled vis-a-visa, ki se ni odlepil od svojega gola. V splošnem je bil letošnji četrti nastop za Ilirijo najslabši od dosežanih.

Tekma na praznik

Na praznik dopolne se je Ilirija pokazala v povsem drugi luči. Neuspeh prejšnjega dne je hotela za vsako ceno popra-

viti. Pri vseh je bila opaziti velika volja do zmage in, če bi jim v poslednji tretjini, kakor prvi dan, ne posle moči, bi prav gotovo zmagali. Z naskokom dveh golov pa so se menda čutili brezskrbne in so popolnoma pozabili na defenzivo. Kakor bi trenili, so Celovčani izkoristili položaj in na mah izenačili. Drugi dan so bili zlasti aktivni napadalci, ki so neprestano napadali, vendar je spet brezglavo podajanje upropastilo marsikatero ugodno priliko. Glede netočnega podajanja je zlasti grešila obramba. Njihovo podajanje iz ene tretjine v drugo je bilo tako pogosto, da je postalo že skoraj dvomljivo, če so sploh kdaj slišali o of-side pravilu. Seveda je zaradi tega bully sledil bullyju, s čimer pa niso bili nič kaj zadovoljni in so stalno protestirali pri sodniku. Takšne nediscipliniranosti domačih dandaj nismo bili vajeni in bi jo moral sodnik že v kili zatreti.

KAC je drugi dan naletel na hušji odpor in ni tako zadovoljil kakor pri prvem nastopu, kar je vsekakor čudno, kajti prvi dan so prišli na igrišče naravnost z vlaka, za revanžno tekmo pa so imeli priliko zadostnega počitka. V prvih dveh tretjinah so pokazali le defenzivne odlike in sta ofenzivni duh le v nekajid meri pokazala Scheriaum in Eberwein. Ko pa so prejel drugi gol, so se nenadno ogreli, uprizorili generalni napad in potisnili Ilirijo popolnoma v obrambo.

Oba dneva je sodil g. Kos, drugi dan znatno boljše kakor prvi, a še zmerom premalo avtoritativno.

V naslednjem kratem poteku obeh srečanj:

KAC : Ilirija 5 : 1
(0 : 1, 1 : 0, 4 : 0)

Obe moštvi sta oba dneva nastopili v isti sestavi. Pri Iliriji je manjkalo edino Lombar, ki ga je nadomestil Morbacher.

KAC: Eichinger — Reichel, Praschnigg — Scheriaum, Eberwein, Moser I — Moser II, Sattler, Norer.

Ilirija: Rihar — Pogačnik, Kadič — Morbacher, Zitnik, Gogala — Aljancič, Pavličič, Gregorič.

V prvi tretjini je bil KAC v rahli premoči, vendar so domači iz nenadnega prodora dosegli vodstvo po Pavličiču. Druga tretjina je prinesla še v prvih minutah izenačenje po Eberweinu. V poslednjem delu igre je sledil oster finish gostov, ki so po Eberweinu (2), Moserju I in Moserju II zabili še 4 nadaljnje gole.

KAC : Ilirija 2 : 2
(0 : 1, 0 : 0, 2 : 1)

Po uravnoteženi igri so domači proti koncu prve tretjine prešli v napad in iz kombinacije Pavličič-Gregorič dosegli po slednjem prvi gol. V nadaljevanju je postala igra zelo ostro in so sledile češče izključitve na obeh straneh, zlasti pri Iliriji, ki je mestoma imela na igrišču le 4 igralce. Druga tretjina se je končala brez rezultata. V zadnji tretjini je Ilirija po Aljanciču kmalu povišala na 2:0, vendar so Celovčani v finishu po Eberweinu in Scheriaumu izenačili. Ilirija je imela še priliko za zmago, pa je ni znala izkoristiti. Tudi na tej tekmi je bil obisk pičel.

Poljski balet v Ljubljani. Znamenita poljska skupina Parnella je dobila lani na olimpiadi v Berlinu prvo svetovno nagrado.

Skupina šteje 21 članov, pleše poljske narodne in druge umetne pise, po večini vse v skupinah ter v najlepših karakterističnih kostumih. Oblea se velik umetniški užitek. Balet je obel že vsa najvažnejša mesta na celini.

Tosca spada med najlepše in najboljše operna dela svetovne literature. Med izredno uspešnimi operami skladatelja Puccinija je Tosca gotovo najbolj priljubljena. Nova uprizoritev tega dela bo v naši operi v sredo.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 8.: Nobene žene več!

Nedelja, 9.: Nobene žene več!

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 7.: Zaprtlo.

RADIO

Petek 7. januarja

Ljubljana 11: Soliska ura: Naša mladina za izseljeniško mladino (vodi gđ. Julija Sušteršič). — 12: Odmevi iz Koroske (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Cas, spored, obvestila. — 13:20: Vesel opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14:15: Vreme, borza. — 18: Zena v glasbi (gđ. Vida Rudolfova). — 18:20: Slavne pevke (plošče). — 18:40: Francosčina (dr. S. Lehen). — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 19:50: 10 minut za planince. — 20: Večer lahke glasbe. Sodelujejo: Radijski šramel, Radijski orkester in plošče. — 22: Cas, vreme, poročila spored. — 22:30: Angleške plošče.

Beograd 16:45: Ruske romane. — 17:25: Vojaška godba in narodna glasba. — 19:50: Plošče, zborovsko petje, narodna in plesna muzika. — Zagreb 17:15: Lahka glasba. — 20: Orkestralni in violinski koncert. — 20:30: Arije in pesmi. — 21: Klavir, operetna muzika in ples. — Praga 19:15: Operetni večer. — 20:15: Zvočna igra. — 20:55: Iz ruskih oper. — 22:30: Plošče. — Varšava 19:35: Pester glasbeni spored. — 20:05: Simfonični koncert. — Dunaj 11:25: Koncertna ura. — 12: Lahka glasba. — 15:55: Lisztove pesmi. — 16:05: Plošča. — 17:30: Koncertna ura. — 19:25: Dunajska pesem. — 20:05: Spelvoigra »Ruska svatba«. — 22:20: Plesna muzika. — Berlin 19:10: Lahka glasba. — 20: Zabaven spored. — 22:30: Koncert solistov in orkestra. — München 19:10: Odločki iz zvočnih filmov. — 20: Pester spored. — 22:30: Prenos iz Berlina. — Stuttgart 19:15: Koncert malega orkestra in solistov. — 20: Spored za lovec in druge prijatelje narave. — 21: Orkestralni in zborovski koncert. — 21:30: Nove plesne skladbe. — 22:30: Plošče. — 24: Nočni koncert.